

Голос України

Влада - Радам!

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 8 (2010) ♦ Вівторок, 19 січня 1999 року ♦ Ціна договірної

Багатіють держави не від того, що уряди віртуозно вивертають кишені громадян

Виступ Голови Верховної Ради України Олександра Ткаченка на заключному пленарному засіданні другої сесії Верховної Ради України 15 січня 1999 року

Шановні народні депутати! Шановні виборці! Дорогі наші співвітчизники! Завершує роботу друга сесія Верховної Ради України. Що ж ми встигли зробити з 1 вересня минулого і по 15 січня цього року? Зважаючи на складну соціально-економічну ситуацію в державі, ми, зрозуміло, зосереджували головну увагу на розробці законопроектів, які хоч трохи пом'якшували б кризові явища, сприяли

стабілізації економіки, оздоровлювали політичний клімат нашої держави. Одразу зазначу, що політичні збурення, які час від часу потрясають Верховну Раду (фактично, вони потрясають і наше суспільство), викликані тим, що не всі фракції, групи, не кожен депутат усвідомили особисту відповідальність за високе звання народного обранця, незалежно від того, паном чи товаришем він себе називає.

(Закінчення на 2-й стор.).

19 січня

✓ Свято Богоявлення Господнього (Водохреще в Йордані)
✓ 1570 року Іван Грозний знищив останню республіку Русі — Новгородську
✓ 1912 року народився кінорежисер Тимофій Левчук
✓ 1918 року після розгону більшовиками Всеросійських Установчих зборів почалася громадянська війна
✓ 1936 року народився поет Михайло Сіренко
✓ 60 років тому в сталінському ГУЛАГі загинув письменник Михайло Драй-Хмара

Із дружною зачекати?

Рада Федерації «може зачекати» з ратифікацією «великого договору» про дружбу і співробітництво між Росією та Україною, ратифікованого Держдумою, заявив голова Ради Федерації губернатор Орловської області Єгор Строев. Розгляд питання щодо ратифікації договору буде перенесено на наступне засідання Ради Федерації.

Білорусь — на відбудову Закарпаття

Сусідня Білорусь передала гуманітарну допомогу Закарпатській області, яка постраждала від повені. Як повідомила «ГУ» прес-служба Посольства Білорусь в Україні, виділено допомогу на суму 5246,8 млн. рублів (два вагони силікатної цегли марки 150, сім вагонів черепиці в наборі, два вагони блоків пористих РД-500).

Повідомлення прес-служби Верховної Ради України

З 19 по 29 січня проходитиме акредитація засобів масової інформації на третю сесію Верховної Ради України чотирнадцятого скликання.

Для одержання акредитації до прес-служби Верховної Ради необхідно подати підписаний керівником ЗМІ та завершений печаткою лист-клопотання, в якому вказати тираж та періодичність виходу видання (для телерадіокомпанії — кількість та час виходу в ефір інформаційних передач). До листа додаються: для друкованих видань — копія свідоцтва про реєстрацію, для телерадіокомпаній — копія ліцензії на мовлення.

Документи подаються за адресою: вул. Садова, 3, кімн. 521 (5-й поверх). Телефон 293-43-82.

ЧОРНИМ

Сьогодні ми публікуємо Закон України «Про спеціальні економічні зони та спеціальний режим інвестиційної діяльності в Донецькій області» (див. стор 8—10). Закони у нас друкуються майже щодня — але цей можна вважати особливим, з огляду на те, що людям надається можливість законним шляхом вирватися з лабіринту невтішних обставин. І це всім цікаво, не лише шахтарям. Втім, не так усе просто. Приміром, перед новим роком одна з донецьких газет спробувала провести опитування серед донецчан: хто чого чекає від вищезгаданого закону. Побойувались, що газету завалить листами. Та цього не сталося. Бо керівництво регіону, хоч і вважає закон перспективним, але йому, керівництву, ніколи гратися в газетні рейтинги. Майже не відгукнулися й прості люди — їх настільки гнітять щоденні клопоти, що ніколи думати про майбутнє. Та й сам закон мало хто читав. Що ж, тепер є нагода його почитати — чорним по білому, хоч спектр проблем набагато складніший, аніж чорне та біле.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ПО БІЛОМУ

Спорт

«Золоті» кілометри нашого снігового десанту

Тернопільська динамівка
Олена Зубрилова

Біатлон. Кубок світу. 4-й етап. Рупольдінг (Німеччина). Блискує на цих змаганнях виступили українські стріляючі лижники. Наша збірна у складі Олени Зубрилової, Олени Петрової, Ніни Лемеш і Тетяни Водопр'янової виграла естафету 4x7,5 км. Зубрилова у складі команди України поклати ще дві золоті нагороди: на спринтерській дистанції 7,5 км та в перегонах на 10 км.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Спортивну добірку читайте на 16-й стор.

Ювілеї

Праматір живе на Тарасовій землі

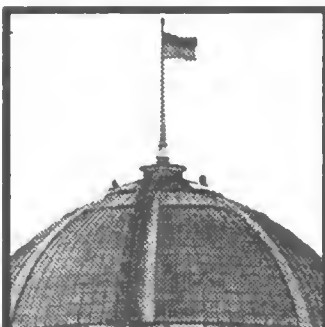
Сьогодні, на Водохреще, Ксенії Шумській із Звенигородки, що на Черкащині, виповнюється 110 літ.

Мешкає найстарша довгожителька області разом з 78-річною донькою Олександрою Михайлівною на околиці райцентру в невеликому, але затишному будиночку. Часто відвідують праматір великого працелюбного роду внуки, правнуки, праправнуки. Не забувають навідуватися і працівники соціальної служби, Червоного Хреста, лікарі. Щоправда, старожителька за весь свій вік лиш раз побувала у лікарні і навіть нині не потребує догляду. Влітку бабуся Ксенія порастає на городі, допомагає доньці по господарству. Взимку багато читає, молиться. Коли її запитують, у чому секрет її довголіття, не роздумуючи, відповідає: у чесній праці, у любові до людей і до Бога...

Російський президент знову захворів

4

Держава і право

5—12

О Затримано провідників потяга Суми — Москва, які хотіли незаконно вивезти до столиці Росії 800 кілограмів яловичини.

О У Києві до лікарні швидкої допомоги госпіталізовано народного депутата України Л. Яковенка, який упав на східцях готелю «Москва».

P.S.

І пан, і товариш мають нести особисту відповідальність за високе звання

У номер

✓ Київ

Гуртом до «Злагоди»

Проголошено про створення Всеукраїнського об'єднання демократичних сил «Злагода». Метою об'єднання є сприяння реалізації урядової програми «Україна-2010» як основи стабілізації реальної економіки. Співголовами оргкомітету зі створення цього об'єднання стали Прем'єр-міністр України Валерій Пустовойтенко, екс-глава держави Леонід Кравчук, глава Київської міської держадміністрації Олександр Омельченко, народний депутат Іван Плюш і міський голова Донецька Володимир Рибак.

За словами В. Пустовойтенка, створення «Злагоди» певною мірою зумовлене тим, що існуюче об'єднання «Нова Україна» не змогло стати «широким політичним об'єднанням». «Злагода» визначиться, яку кандидатуру підтримуватиме на президентських виборах після свого створення (поки що це лише проголошення). Прем'єр наголосив, що ініціатори не ставили за мету гуртування тих чи тих політичних партій. Водночас він відзначив, що зібрання «Злагоди» викликало інтерес у НДП, СДПУ(о), ПЗУ, ДПУ, ЛПУ.

Київни оберуть свого голову

Дату проведення виборів міського голови Кисва призначить територіальна виборча комісія відразу після того, як Президентом України буде підписано прийнятий Верховною Радою закон «Про столицю України — місто-герой Київ». Про це заявив в інтерв'ю агентству «Інтерфакс-Україна» заступник голови Київської міської держадміністрації Володимир Яловий. На його думку, закон про столицю чітко регламентує владу в Києві і дає можливість налагодити взаємодію керівництва міста з органами державної влади, зберегти районні ради та їх виконавчі органи. В. Яловий також відзначив, що закон надає столиці більші фінансові можливості, зокрема право на отримання державних субвенцій і субсидій. Положення закону, за яким владу в Києві очолює одна людина — міський голова, що обирається територіальною громадою міста терміном на 4 роки таємним голосуванням, переконаний В. Яловий, дасть змогу уникнути протистояння між виконавчою і представницькою владами у столиці. В цьому позиції авторів законопроекту і керівництва столичної адміністрації збігаються.

✓ Суми

Святкували усім миром

Сумській області виповнилося 60. Утворена у січні 1939 року вона тільки-но почала спинатися на ноги, змінювати свою економіку, коли розпочалась Велика Вітчизняна. Майже 200 вихідців з Сумщини стали Героями Радянського Союзу. По війні за трудову діяльність 102 крайчан було присвоєно звання Героя Соціалістичної праці. Найяскравіше у цьому сузір'ї героїв засвітилося ім'я Марії Савченко. Не зламали козацького духу сумчан і теперішні негаразди. Нині Сумщина за економічними показниками в чільній десятці серед областей України. Тож ювілей, як годиться, святкували усім миром. З нагоди 60-річчя області її жителів привітали Президент України Леонід Кучма, Голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко, Прем'єр-міністр Валерій Пустовойтенко.

✓ Одеса

Безплатне паливо
радіості не принесе

Пляма дизельного палива, за попередніми оцінками, довжиною 60 км і шириною близько 300 м рухається рікою Дунай у напрямі міста Рені Одеської області. Як повідомляє «Інтерфакс-Україна», викид у ріку трапився на території Болгарії, а повідомлення про пляму, що рухається, надійшло з українського корабля, який прохолодів Дунаєм. Розміри плями уточнюються. Орієнтовний час підходу — 19 січня. Одеська облдержадміністрація вживає заходів оперативного реагування.

Курсанти Київського військового гуманітарного інституту перед присягою.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Багатіють держави не від того, що уряди віртуозно вивертають кишені громадян

(Початок на 1-й стор.).

І все-таки за час другої сесії розглянуто майже 300 законопроектів, з яких 93 прийнято в цілому, 30 — у першому та другому читанні, а 106 відхилено або знято з розгляду. Особливо продуктивно попрацювали комітети з питань фінансів і банківської діяльності, економічної політики, соціальної політики, з питань аграрної політики та земельних відносин. Саме тому прийнято більше законів, ніж за першу і другу сесії попереднього скликання.

Звичайно, цифри мало про що можуть розказати. Тому нагадаю, що ми з вами ухвалили такий, без перебільшення, доленосний документ, як Конституція Автономної Республіки Крим, довгоочікуваний державний бюджет на 1999 рік, прийняли Закон про столицю України — місто-герой Київ, закони, які спрямовані на соціальний захист співвітчизників. Ведеться наполеглива робота над Національною програмою відродження України, яка має допомогти нашій державі вибратися з кризи, поліпшити життєвий рівень народу.

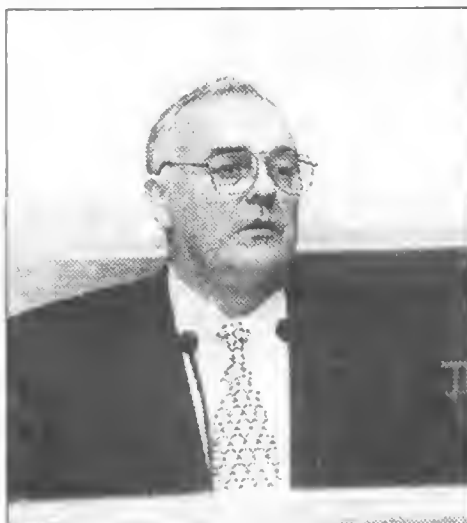
Усі ми були свідками великого розмаїття думок і поглядів на бюджет 1999 року. Зрозуміло, кожному з нас хотілося зробити все можливе, щоб якомога швидше виправити ситуацію в тій чи тій галузі або регіоні, допомогти своїм виборцям. Врешті-решт більшість депутатів дійшли згоди, що контролювати використання хай і невеликих коштів ліпше, ніж це уряд робитиме на свій розсуд.

Та головний висновок з роботи над бюджетом, на мій погляд, такий. Усі ми ще раз переконалися, що суспільство і органи керівництва державою зможуть пристойно існувати тоді, коли все працевлаштує населення України примножуватиме загальнонаціональне багатство.

Історія ще не знає випадку, щоб арсеналами митниць, податкових поліцій, митницями, митницями чи гербовими марок хтось домогся підвищення добробуту для свого народу. І Україна, безсередно, не виняток. Уряд, зосередивши головні зусилля на «вдосконаленні» фіскальних методів наповнення бюджету, розвитком виробництва належно практично не займався. А наслідок цього сумний: немає ні товарів, ні ринку, ні зарплати людям, ні досконалого бюджету. Багатіють держави не від того, що уряди віртуозно вивертають кишені громадян, а від того, як вміє уряд наповнити гаманці своїх співвітчизників.

На моє глибоке переконання, український народ має все потрібне, щоб нормально жити, плескати і виховувати підрастаюче покоління. Навіть за теперішніх нестатків ми як ніколи масштабно інвестуємо іноземне виробництво.

Давайте, шановні колеги, задумаємося, чому з телекрана не сходять реклама імпортної зубної пасти, яка нібито робить наші зуби надзвичайно здоровими, чи туалетного мила, що нищить усі мікроби. А під прикриттям реклами, яка, до речі, коштує дуже дорого,

на ринку України зубної пасти вітчизняного виробництва продається аж 4 відсотки. Туалетного мила — 5 відсотків. Решта — импорт.

А за відсотками ховається проста арифметика. За рік наші люди купляють на 300 мільйонів гривень лише мила і майже на 600 мільйонів гривень зубної пасти. Майже на мільярд завозимо те, що вчора виробляли на своїх підприємствах.

Як бачите, із загальнодержавної каси, яка заборгувала пенсіонерам 2,2 млрд. гривень, ми тільки за мило й пасту щороку віддаємо за кордон майже 900 мільйонів гривень. То що, є питання? Безперечно, є. І це при тому, що Україна має підприємства і спеціалістів, щоб виготовляти і мило, і пасту. До речі, як це і робилося ще 7 — 7,5 року тому.

Для того, щоб сьогодні, наприклад, модернізувати технологію вітчизняних підприємств чи підвищити кваліфікацію своїх людей, потрібно невелику частку тих коштів, які «пливуть» за кордон.

Зробити це не можемо, тому що в деяких керівників не вистає уміння по-господарськи управляти державною економікою, розуміння глибини ринкових процесів і усвідомлення відповідальності за свої дії та за долю дітей і онуків.

Свою частку вини за це мусимо взяти на себе і ми, народні депутати України.

Ось чому прошу вас, шановні колеги: давайте відкладемо політизування та амбіції, які вкрай недоречні за теперішньої біди в державі. Зараз потрібні не слова, а діла. Вивчайте в своїх округах першочергові можливості відновлення виробництва. Вносьте виважені пропозиції, що для цього ми, депутати, маємо зробити на наступній і подальших сесіях Верховної Ради. Давайте на ділі робити все можливе для поліпшення життя людей. І цим показником оцінювати нашу з вами спільну роботу. Самокритично, чесно, гласно. І люди тоді оцінять нас по ділах достойно.

На жаль, ми розглянули менше законопроектів, ніж планували на другу сесію. Це пояснюється і низькою якістю самих проектів, і недостатнім «дотягуванням», як кажуть, їх у комітетах і фракціях. Через це надто багато пленарного часу забирало їх доопрацювання. Ось куди треба спрямовувати енергію, яка в декого на трибуні б'є через край. Давайте не забувати, що наші радіотурніри людям уже набридають.

Шановні колеги! Дорогі співвітчизники! Наша країна, суспільство вступили у рік президен-

тських виборів. Ви знаєте прогнози. Як вважають деякі аналітики і політики, боротьба буде жорсткою і навіть жорстокою. Тому вже лунають голоси, що Верховна Рада виявиться неідеальною, оскільки, мовляв, серед народних депутатів є основні претенденти на пост Президента. Нагадуватимуть людям про це, як ви розумієте, не для того, щоб підкреслити високий професіоналізм Верховної Ради, а для того, щоб нас наперед звинуватити у тому, що парламент втягнеться у політичну боротьбу і забуде про свій безпосередній обов'язок — законотворчу діяльність.

Думаю, на такий «гачок» ми не повинні з вами піддатися. Про це свідчить хороша ініціатива, яку виявив Євген Кирилович Марчук, склавши з себе обов'язки керівника фракції. Можливо, і лідерам інших фракцій варто було б наслідувати цей приклад. Доводити свої переконання, свою турботу про народ, про державу можна і треба вчитися через створення законів, через удосконалення депутатської, фракційної діяльності, через мистецтво парламентаризму. Тобто через ті політичні важелі, які вручили нам виборці. Ми повинні утверджувати себе як політики в умінні дедалі краще працювати, а не тільки в проголошенні заяв і гасел. І тоді Верховна Рада гідно витримає іспит як вищий законодавчий орган демократичної і правової держави.

Хотів би ще раз наголосити, що Верховна Рада — не поле бою політичних партій. Сесійний зал і трибуна — це трибуна нашого народу — єдиного джерела влади. І ми з вами, шановні колеги, мусимо виражати його волю через закони, які втілювали б надію, віру, сподівання народу.

Критика всіх проти всіх не дасть добра, довіри, злагоди і сили нашій державі. Я не закликаю до соціальних обіймів. Це — нереально і навіть аморально. Не може бути дружби між кримінальним капіталом і пограбованими мільйонами населення. Я закликаю усі гілки влади, політичні сили до співпраці на єдиному можливий і прийнятний для всіх основі: ми повинні врятувати Україну від політичного і державного банкрутства, а народ України — від приниження, безвір'я і голодного вимирання.

Але, аналізуючи зроблене, ми з вами, шановні колеги, не маємо права закривати очі ще на одне дуже серйозне упущення. Може, це й непогано, коли враження від роботи в округах ми вихлюпуємо на наших що-

Виступ Голови Верховної Ради України Олександра Ткаченка на заключному пленарному засіданні другої сесії Верховної Ради України 15 січня 1999 року

ранкових розминках. І все-таки варто було б, по-моєму, ці враження втілювати в проєктах законів, в поправках і доповненнях до них. Поки що в основному трапляється так, що депутат зустрічається з виборцями, вислуховує їх болі, але не аналізує явища, не узагальнює і не робить відповідних висновків. Чи не через це ми з вами, здається, пройшли повз трагедію в Червонограді на Львівщині, коли діти загинули, прагнучи переглянути «Армагеддон». Чому ми не хочемо признатися собі, що та трагедія — це суворе попередження духовній безпеці держави, суспільства, духовному здоров'ю нашого народу. Дивує, відверто кажучи, що фракції, комітети не зняли з цього приводу тривоги.

Мабуть, не всі знаєте про інші, на перший погляд буденні, але загалом ганебні випадки. В цирку, наприклад, на новорічних виставах дітей пригортали тістечками з простроченим терміном вживання. Мабуть, не всі з вас бачили і дитячі черги за благодійною юшкою на площі Незалежності під час канікул у Києві. Можливо, комусь ці приклади видадуться дрібними, не вартими депутатської уваги. Але, по-моєму, це тривожні сполохи зирниці. Тільки сповіщають вони не про те, що половіють хліба, а про байдужість, духовне зубожіння суспільства. Насамперед — підрастаючого покоління, якому завтра будувати нашу державу, керувати нею.

Шановні колеги! Оцінюючи зроблене, варто відзначити, що важливим напрямом було і залишається налагодження співпраці з місцевими органами влади. Відчувається віддача створення при Голові Верховної Ради Координаційної ради. Схвальну оцінку одержують щомісячні зустрічі керівництва Верховної Ради з керівниками обласних та місцевих рад, які вже відбулися в ряді областей і на лютій плануються у Вінницькій області.

Дуже важливо, що кожного понеділка відбуваються зустрічі перших керівників нашої держави.

Усе це — ті зерна, якими ми з вами, шановні народні депутати, засіваємо законодавчу ниву України. Тож від нас з вами залежить, якими будуть сходи, як наливатиметься колос, з якого, образно кажучи, напечемо хліба для наших співвітчизників.

Не хотілося б, щоб про нашу роботу згадували не тим словом, яким потрібно. Давайте заслужимо добре слово нашої Вітчизни — Україні!

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Хроніка законотворення

Верховна Рада України: друга сесія чотирнадцятого скликання

12 січня під час розгляду процедурних питань народні депутати прийняли рішення 18-22 січня працювати у виборчих округах, до кінця місяця зробити міжсесійну перерву, а 2 лютого, як визначено Конституцією, розпочати третю сесію.

Відкриваючи вступну ранкову дискусію, Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко висловив своє ставлення до ініціювання референдуму про позбавлення нескоранності народних депутатів України і продовження повноважень Президента на видання указів з економічних питань, не врегульованих законодавством. На думку О. М. Ткаченка, ця ініціатива суперечить багатьом нормам чинної Конституції.

Згідно з порядком денним сесія розглянула проєкт Закону про концесії, який від Комітету з питань економічної політики, управління народним господарством, власності та інвестицій доповів Володимир Матвеев. Законопроєкт повернутий для додаткового опрацювання, щоб повторно розглянути його в першому читанні. Таке саме рішення було прийнято стосовно проєкту закону про концесії на автомобільні дороги, представлений головою Комітету з питань будівництва, транспорту і зв'язку Юрієм Круком.

Народні депутати ухвалили постанову про створення тимчасової слідчої комісії для перевірки фактів порушення законності під час виборів у виборчому окрузі № 101 (Кіровоградська область).

Заступник голови Служби безпеки України Володимир Пристайко представив проєкт закону про внесення доповнень до статті 4 закону «Про підприємництво» щодо виготовлення і реалізації засобів негласного отримання інформації. Віднині всі види підприємницької діяльності, які пов'язані з засобами для негласного отримання інформації, підлягають обов'язковому ліцензуванню, а використання такої техніки — постійному контролю.

На доповіді народних депутатів Юрія Донченка і Наталії Вітренко розглядалися два законопроєкти про трудові колективи. Опонував доповідачам (від Комітету з питань соціальної політики та праці) Олександр Стоян. Оскільки жоден з них не набрав необхідної кількості голосів, обидва документи знято з обговорення.

У зв'язку з 10-ю річницею виведення радянських військ з Афганістану Верховна Рада прийняла постанову, якою надала деякі пільги колишнім учасникам воєнних конфліктів в іноземних державах і членам їхніх сімей (242 — «за»).

Із проєктом змін і доповнень до законів України щодо здійснення окремих соціальних виплат населенню підрозділами соціальних компенсацій та гарантій малозабезпеченим громадянам у складі управління соціального захисту

населення сесію ознайомив заступник міністра праці та соціальної політики Микола Ношенко.

Далі сесія заслухала доповідь народного депутата Петра Симоненка стосовно постанови щодо проєкту закону про внесення змін і доповнень до Конституції України. В ній йшлося про передачу зазначеного законопроєкту до Конституційного суду на предмет конституційності цього документа. Однак рішення не було підтримане.

Перший заступник голови Державного комітету з медицини та мікробіологічної промисловості Віктор Чумак і голова підкомітету Комітету з питань охорони здоров'я, материнства та дитинства Ніна Марковська в своїх доповідях охарактеризували урядовий і парламентський проєкти змін до закону «Про обіг в Україні наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів».

Під час традиційного ранкового розгляду запитів і заяв народних депутатів 13 січня друга сесія Верховної Ради привернула увагу громадськості до невинуватених з боку органів державного управління реорганізації в інформаційній сфері, провипусків стосовно деяких засобів масової інформації (газети «Правда України», «Політика», «Киевские Ведомости»). Було дано відповідні доручення.

Згідно з узгодженим порядком денним сесія провела голосування обговорених напередодні двох законопроєктів змін до чинного закону «Про обіг в Україні наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів».

Розглядалися урядовий та парламентський проєкти законів про місцеві податки і збори та про внесення змін до чинного закону «Про систему оподаткування». Доповіли їх заступник голови Державної податкової адміністрації Василь Лопата і заступник голови Комітету з питань бюджету Євген Жовтяк. Проаналізував документ Валерій Альошин — голова Комітету з питань фінансів і банківської діяльності. На основі висновків комітету і науково-експертного управління Секретаріату Верховної Ради він запропонував відхилити законопроєкти як такі, що потребують серйозного доопрацювання. Через процедурну напруженість у залі (фракція КПУ не голосувала на знак протесту проти неприйняття рішення стосовно передачі до Конституційного суду проєкту закону про внесення змін і доповнень до Конституції України) голосування було відкладене.

Народний депутат Олександр Лавринович представив присутнім підготовлений ним проєкт закону про джерела фінансування діяльності органів державної влади. Його призначення — врегулювати грошове забезпечення управлінських структур. Запропоновано, зокрема, обмежити користування будь-якими позабюджетними фондами.

У зв'язку з внесенням змін до чинного закону «Про господарські товариства» сесія розглянула два проєкти поправок до деяких законодавчих актів з питань регулювання діяльності господарських товариств.

Перший заступник міністра агропромислового комплексу Юрій Лузан представив проєкт змін (стосовно підтримки тваринництва) до чинного закону «Про податок на додану вартість».

Послідовне напрацювання простих і прозорих умов для інвестування вітчизняного і зарубіжного капіталу — мета законопроєкту змін та доповнень до чинного закону «Про оподаткування прибутку підприємств».

Проєкт змін до закону «Про лізинг» представив заступник голови Національного банку України Ярослав Солтис.

Той самий Ярослав Солтис зробив доповідь стосовно проєкту постанови щодо внесення змін до постанови Верховної Ради України від 1 лютого 1996 року «Про введення в дію Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про банки і банківську діяльність»».

Сесія розглянула також урядовий і парламентський проєкти змін до деяких законодавчих актів, що стосуються донорства крові та її компонентів.

Розглядалися також процедурні питання.

14 січня за узгодженим порядком денним сесія мала прийняти рішення з дев'яти розглянутих напередодні, але непроголосованих питань. Проте до засідання погоджувальної ради зробити це не вдалося. І лише після нього розмова набула помітної діловитості. Оскільки процедура звернень до Конституційного суду законодавчо повністю не врегульована, заступник Голови Верховної Ради Віктор Медведчук запропонував невідкладно розглянути підготовлений ним спільно з народним депутатом Георгієм Крючковим проєкт закону про звернення до Конституційного суду з питань надання висновку щодо відповідності законопроєкту про внесення змін до Конституції України вимогам статей 157 і 158 Конституції України. Спочатку в першому читанні, а потім і в цілому народні депутати закон прийняли.

Було схвалено й постанову фракції КПУ стосовно подання Конституційному суду проєкту закону про внесення змін до Конституції України.

Далі депутати прийняли рішення з питань, розглянутих 13 січня.

На вечірньому засіданні Верховна Рада розпочала розгляд у другому читанні проєкту закону «Про вибори Президента України».

У п'ятницю, 15 січня, відбулися заключні пленарні засідання другої сесії Верховної Ради України.

Уранці склав присягу Олександр Сергієнко, обраний народним депутатом України у виборчому окрузі №101 (Кіровоградська область).

Сесія розглянула процедурні питання, запити і заяви народних депутатів. Було оголошено про створення неформального депутатського об'єднання «За культурно-мовну рівноправність».

Далі продовжився розпочатий напередодні постатейний розгляд у другому читанні проєкту закону «Про вибори Президента України». Від Комітету з питань державного будівництва, місцевого самоврядування та діяльності рад пояснення давав Георгій Пономаренко. В ході підготовки законопроєкту до другого читання надійшло 473 пропозиції і зауваження. Більш як половина з них врахована повністю або частково. Вони спрямовані насамперед на те, щоб не допустити фальшування виборів, порушення законності. Закон прийнято в цілому.

Заступник голови Комітету з питань державного будівництва, місцевого самоврядування та діяльності рад Борис Андрєєв дав пояснення щодо внесення на друге читання статей 6, 10, 13 та розділу 7 прикінцевих положень проєкту закону про столицю України — місто-герой Київ. Закон ухвалено.

На доповідь Станіслава Сафронова — від Комітету з питань економічної політики, управління народним господарством, власності та інвестицій — після другого читання був прийнятий також закон про спеціальну економічну зону «Яворів» та про внесення відповідних доповнень до деяких законів з питань оподаткування.

Наприкінці засідання виступив Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко.

Прес-служба Верховної Ради України.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Виконання закону «Про державну підтримку суднобудівної промисловості» та заходи, що треба здійснити для подолання кризи у цій галузі, обговорено на засіданні Комітету з питань промислової політики

Здолати кризове море

У комітетах Верховної Ради

Заслухавши виступи голови комітету Анатолія Кінаха, заступника міністра промислової політики Вадима Ляшова, першого заступника міністра економіки Анатолія Врублевського, заступника міністра фінансів Василя Котка, свої міркування висловили народні депутати Володимир Єщенко, Сергій Матвієнко, Микола Кравченко, Олена Мазур, Ольга Гінзбург, а також голова Центральної ради профспілки суднобудівної галузі Юрій Тихонов, голова Миколаївської облдержадміністрації Микола Круглов, генеральний директор ДП «Херсонський суднобудівний завод» Микола Співак.

Зрештою, на комітеті дійшли висновку, що закон «Про державну підтримку суднобудівної промисловості» актуаль-

ний, проте механізм його виконання, регламентований постановами Кабінету міністрів («Про впорядкування залучення і використання іноземних кредитів, повернення яких гарантується Кабінетом міністрів України, вдосконалення системи залучення зовнішніх фінансових ресурсів та обслуговування зовнішнього державного боргу» і «Про заходи державної підтримки суднобудівної промисловості»), — складний. Через недосконалість процедури отримання урядових гарантій жодне із суднобудівних підприємств за час чинності закону не реалізувало його положень.

Для подолання кризових явищ у суднобудівній промисловості, на думку депутатів, слід завбачити конкретні захо-

ди для удосконалення схеми функціональної взаємодії підприємств суднобудівної промисловості, органів державного управління, науково-дослідних, проєктно-пошукових установ і організацій, а також фінансових інституцій та органів державної виконавчої влади для забезпечення рентабельного функціонування суднобудівного промислового комплексу коштом національної організації, ефективного господарювання, впровадження нових технічних та технологічних вирішень.

Виведення суднобудівної промисловості на беззбитковий рівень на першому етапі потребує державної підтримки витратом з держбюджету 281 млн. грн. Окрім цього, потрібно запланувати загальнодержавні видатки на утримання мобресурсів та інших спецробіт суднобудівних підприємств на 14 млн. грн.

На другому етапі треба втілити заходи з виведення суднобудівної промисловості на рівень конкурентної спроможності. Для цього доцільно здійснити такі заходи:

знижити собівартість продукції суднобудування коштом оптимальної організації виробничого процесу;

перейти на функціональне управління, забезпечити функціональні взаємозв'язки суб'єктів підприємницької діяльності, що дасть змогу утворити рентабельний міжгалузевий комплекс з будівництва та експлуатації суден;

організаційно оформити цей комплекс у промислово-фінансову групу, утворити в її складі лізингову компанію, яка буде майновим гарантом щодо кредитів під суднобудування;

створити несдержуваний фонд кредитування експортних контрактів суднобудівних підприємств.

Окрім того, на засіданні комітету вирішили звернутися до Президента з пропозицією про внесення і розгляд у найкоротший термін проєкту указу Президента «Про спеціальний економічний режим функціонування суднобудівної промисловості України».

Підготувати також звернення до Кабінету міністрів про надання урядових гарантій під кредити за угодами з будівництва суден на експорт та прискорення розробки Національної програми розвитку суднобудування України. Звернутися до Комітету з питань бюджету про виділення окремим рядком витратів на фінансування програм з суднобудування. Насамкінець внести на розгляд сесії Верховної Ради у січні-лютому 1999 року питання про виконання закону про державну підтримку суднобудівної промисловості в порядку контролю.

Хроніка. Факти. Події

✓ Рим

Руки виявилися чистими

Голову Ради міністрів Італії Массімо Д'Алему та групу його колишніх соратників по партії цілком виправдано у зв'язку з розслідуванням справи про фінансові зловживання, начебто допущені керівництвом колишньої компартії країни.

✓ Багдад

Розкол в арабському світі

Іракська влада виступила з повним звинуваченням на адресу влад Саудівської Аравії та Кувейту за їхню відмову від участі в загальноарабському саміті. Глава МЗС Іраку Мухаммед Саїд ас-Саххаф заявив, що небажання керівництва цих країн бути на саміті на пряму пов'язано з їхнім прагненням «приховати» свою злочинну участь в американсько-британській агресії проти іракського народу».

✓ Вашингтон

Звинуваченням немає кінця

Історичний судовий процес про усунення від влади президента США Білла Клінтона триває в сенаті американського конгресу. Члени юридичного комітету палати представників, які виступають у ролі сторони звинувачення, по черзі викладають сенаторам свої аргументи. Суть усіх виступів зводиться до того, що вчинені Клінтоном дії є серйозними злочинами і його треба зняти з займаної посади.

✓ Париж

Комуністи просять «зрушити вліво»

Зі спільним закликком «затвердити зрушення Європи вліво» звернулися до громадськості та урядів представники 13 лівих та комуністичних партій Західної Європи, які брали участь у зустрічі активістів лівих сил. Представники лівих сил Західної Європи виступають за вихід своїх країн з НАТО та будівництво європейської безпеки на основі ОБСЄ, за перегляд Шенгенських та інших інтеграційних угод країн ЄС. Їхня мета — надати Західній Європі демократичнішого, соціально орієнтованішого та прогресивнішого вигляду.

✓ Нью-Йорк

Об'єднання триває

Глави місій Російської Федерації та Республіки Білорусь при Організації Об'єднаних Націй подали Генеральному секретареві ООН Кофі Аннана Декларацію про подальше єднання Росії та Білорусі, а також Договір про рівні права громадян та угоду про створення рівних умов суб'єктам господарювання.

✓ Приштина

Почалося розслідування

Понад тридцять тіл загиблих албанців виявили спостерігачі місії ОБСЄ в Косові поблизу села Рачак общини Штімпе. У цьому районі сербські сили безпеки проводили операцію щодо затримання групи злочинців. Про це МЗС Сербії того ж дня попередило й місію ОБСЄ в Косові. За словами шефа координаційного центру місії в Урошевці Джона Фагніні, всі загиблі — чоловіки віком від 18 до 65 років, більшість із них убито пострілами в голову. На багатьох загиблих не було уніформи «Визвольної армії Косова».

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств. Фото АП.

Рада Європи має допомагати Україні, а не погрожувати їй

Днями в Україні побував депутат австрійського парламенту, депутат Парламентської Асамблеї Ради Європи Вальтер ШВІММЕР. Він є одним з трьох кандидатів на посаду Генерального секретаря Ради Європи. У Києві він обговорював з нашими депутатами майбутнє європейської організації. Кандидатуру пана Швіммера ніхто підтримує, більшість української делегації в ПАРЕ. Вальтер Швіммер також став гостем нашої редакції і відповів на деякі запитання журналіста «ГУ».

— Який ваш погляд на подальший розвиток Ради Європи?

— Рада Європи нині є найбільшою, наймасштабнішою європейською структурою. Вона — саме та пан'європейська організація, де слово мають тільки європейці. Зі вступом до РЕ України, Росії, Хорватії цінності нашої організації (плюралізм, демократія, права людини) поширюються практично на весь європейський континент. Лише небагато країн не залучено в цей процес. Але, гадаю, якщо всі європейські держави дотримуватимуться однієї думки, буде легко переконати, наприклад, Білорусь, Югославію, відповідати демократичним принципам.

Ми також маємо налагодити тісніше співробітництво між країнами-членами Ради Європи. Після другої світової війни у Європі було створено дві дуже сильні структури. Перша і найстарша — Рада Європи. Члени цієї організації однозначно виступають за демократичні принципи і зобов'язуються не вести один проти одного військових дій. Друга організація, сформована за такою самою ідеєю, — та, яку називають нині Європейським союзом. Сусідні держави з високим рівнем розвитку економіки також «приречені» жити в мирі між собою. Настане день, коли обидва союзи зліпляться в один. Звичайно, вправовуючи різний рівень економічного розвитку європейських держав, до об'єднання має ще минути час. І тим вища роль РЕ на шляху до цієї мети.

У Європі є великі держави, є малі, є з сильною і зі слабшою економікою. Але

в РЕ всі вони діють в одній упряжі. Як представник Австрії я виступав саме за таке партнерство в РЕ. Австрія, до речі, краще за інших може зрозуміти країни Східної Європи, оскільки також стикалася з труднощами і має свій гіркий історичний досвід після другої світової війни. Тим паче, що ми, австрійці, не зараховуємо себе однозначно ані до Східної, ані до Західної Європи. Ми — європейці з якимось особливим статусом.

— Є думка, що Рада Європи може зазнати кризи, бо організація падає швидко, надто легко розширюється. І чимало країн-членів не відповідало вимогам РЕ...

— Справді, такі суперечки відбуваються. Одні намагаються на тому, щоб країни-кандидати виконали всі до останньої умови ще до вступу до РЕ. Але все-таки вирішено обрати другий шлях. Я думаю, цілком обгрунтовано. Під час прийняття нової країни в РЕ треба надати їй поштовх на шляху державності, на шляху демократії. І необхідну допомогу.

Я бачу велику перевагу в членстві країн у РЕ. Тепер будь-який громадянин однієї з сорока країн-членів РЕ може безперешкодно звертатися у вищий європейський суд, якщо його права обмежено. Якби ми зволікали із членством деяких країн у РЕ, ми б позбавили громадян цих країн шансу поновити справедливість. Крім того, якби Україна не стала членом РЕ, мораторій на смертну кару їй досі б не запровадили.

— Яку позицію в ПАРЕ ви займаєте під час розгляду питання про виконання Укра-

3 досьє «ГУ»

Вальтер Швіммер народився у Відні 1942 року. Закінчив столичний університет в Австрії, доктор юридичних наук. З 1971-го — депутат Національної Ради країни, очолював комітети з охорони здоров'я, питань юстиції, будівництва. Член ПАРЕ з 1991 року. У 1996-му обирався віце-президентом ПАРЕ. У Парламентській Асамблеї є головою фракції європейської народної партії «Християнські демократи» з 1996 року.

їною своїх зобов'язань перед Радою Європи? Ажте Київ, як відомо, досі де-юре не скасував смертної кари.

— Коли Україна стала членом Ради Європи (я також голосував за це), вона зобов'язалася дотримуватися мораторію на смертну кару і через три роки підписати протокол № 6 про скасування смертної кари. Спочатку, на жаль, були труднощі з виконанням цього мораторію, але з березня 1997 року його дотримуються, і я особисто це дуже вітаю. На жаль, трирічного терміну щодо скасування смертної кари не дотримано. Однак український парламент прийняв у першому читанні новий Кримінальний кодекс, де смертну кару фактично скасовано.

Я відстоюю ту думку, що ми маємо всіма силами допомагати Україні, а не погрожувати їй виключенням. У звіті моніторингового комітету ПАРЕ міститься положення про те, що до червня цього року проводитиметься подальший нагляд за ситуацією в Україні. І я сподіваюся: до цього часу погрози про виключення української делегації з ПАРЕ вже стануть не актуальні.

— Рада Європи також не раз вказувала, що ув'язнені в Україні перебувають у дуже поганих умовах. Ці претензії важко зрозуміти, наприклад, нашим пенсіонерам, у яких пенсія вдвічі менша, ніж сума на утримання в'язня.

— Думаю, тут непорозуміння. Якщо ми критикуємо умови, в яких утримують в'язнів, це не означає, що Рада Європи виступає за підвищення витрат на їх утримання порівняно з пенсіонерами. На мій погляд,

ПАРЕ до червня цього року проводитиме подальший нагляд за ситуацією в Україні

значна проблема ваших в'язниць у тому, що вони переповнені. В Україні, порівняно з іншими державами, величезна кількість людей засуджується до різних термінів тюремного ув'язнення. Тут, можливо, було б доцільно пререїняти практику інших держав, коли під час незначних правопорушень виносяться вирок не про тюремне ув'язнення, а, наприклад, про взяття правопорушника на поруки. Скажімо, якщо людина здійснила невеличку крадіжку, її має бути покарано, та не обов'язково посаджено за ґрати. Але якщо її підлядає на злочини вдруге, вона має відсидіти два терміни — за першу і за другу крадіжки.

Одна з переваг членства України в Раді Європи — те, що вона отримала можливість пререїняти досвід в інших країн. Наприклад, є співробітництво між адміністраціями в'язниць в Україні та Австрії.

— Напевно, для України цікавий досвід Австрії не тільки в галузі права, а й у сфері енергетики. Як відомо, австрійці виступають за відмову від ядерної енергії. Українці після відомих подій також стали висловлюватися проти будівництва нових АЕС. Але в нас вважається, що розв'язати енергетичну проблему альтернативними методами неможливо. Та й чи є в цій альтернативі сенс, якщо в сусідніх країнах СНД залишаються працювати реактори «радянського типу»?

— Справді, Австрія добровільно прийняла рішення про невикористання ядерної енергії. І до останнього дня наша економіка не відчувала у зв'язку з цим жодних труднощів. Проте я усвідомлюю: Україна не зможе сама впоратися з цією проблемою. В даному разі я виступаю за те, щоб з боку Європи Україні надавали допомогу для освоєння альтернативних джерел енергії. Я також за те, щоб не вимагати від України повної відмови від атомної енергії, не надаючи їй необхідної допомоги. Негативний досвід Чорнобиля не повинен обмежувати право кожної країни обирати свій шлях.

Інтерв'ю взяла Надія БЕДРИЧУК.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Російський президент знову захворів

ресні 1994 року російський президент не спромігся вийти з ліжка в аеропорту Шеннон до прем'єр-міністра Ірландії. Сьогодні є офіційні свідчення про те, що Борис Єльцин протягом останніх 4 років мав п'ять інфарктів, а у вересні 1996-го після перемоги на президентських виборах йому було зроблено операцію аорто-коронарного шунтування. Спостерігачі давно зазначали, що російський президент так і не зміг видужати від наслідків численних недуг.

Опозиція виступає зі злосливими заявами. Більше того, зловтішається з приводу його нездоров'я. За словами лідера комуністів Геннадія Зюганова, «Борис Єльцин давно перетворився на президента-надомника, недієздатного керувати Росією, що менше він втручатиметься до управління Росією, то буде краще». Навіть Юрій Лужков, якого завжди вважали другом президента, тепер заявляє, що «для Росії потрібний активний і працездатний президент». Втім, біля керма російського корабля нині Євген Примаков. Хоча він і каже, ніби щодня консулюється, приймаючи рішення, з президентом, однак уся відповідальність за ситуацію в країні і зовнішню політику держави (за винятком ядерної валізки) лежить на російському прем'єр-міністрі.

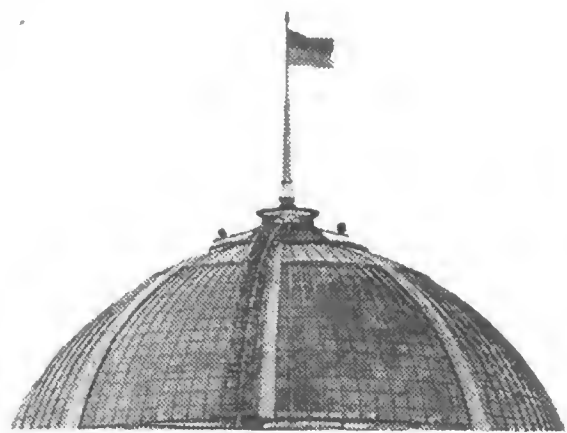
Повсюдно відомо, що стабільність російсько-українських міждержавних зв'язків багато в чому спирається на особисті дружні відносини Леоніда Кучми та Бориса Єльцина. Тому захворювання російського президента не може не позначитися на відносинах Москви і Києва. Мер Москви, який на тому тижні знову робив заяви щодо територіальних претензій Україні, — аж ніяк не є прийнятним політиком для українського політичного істеблшменту як президент Росії. Гсннадій Зюганов, який за нинішнім рейтингом випереджає решту претендентів на місце в Кремлі, також не може влаштувати Київ. Його прихід до президентства означатиме для України потужну підтримку «лівих» і відступ від ринкових реформ.

Політична постать Бориса Єльцина, попри всю його суперечливість, у новітній російській історії відіграла стабілізуючу роль. Як волювий і сильний політик, він завжди знаходив вихід з найскладніших політичних ситуацій під час своїх численних захворювань. Та об'єктивно Борис Єльцин дедалі більше стає подібним на кремлівських геронтів радянських часів.

Світлана ФІЛІМОНОВА.

Москва.

Законодавчі акти,
статті народних
депутатів,
коментарі, аналіз,
прогноз

Олександр МОРОЗ

Партії і суспільство

Пошту читає лідер фракції

У редакційній пошті «Голосу України» чимало листів, автори яких звертаються до лідерів різних фракцій Верховної Ради України із запитаннями, які цікавлять і самих авторів, і, певно, багатьох інших читачів. Колеги-журналісти нам повідомили, що запитань до лідерів фракції ВР чимало і в пошті інших редакцій.

Тому ми запропонували відомому політовику, керівникові фракції блоку Соціалістичної та Селянської партій України (Лівий центр) Олександрові Морозу вибрати з пошти будь-якої редакції листа з найхарактернішими запитаннями на його адресу і відповісти на сторінках парламентської газети. З такою ж пропозицією ми звертаємося і до лідерів інших фракцій Верховної Ради. А сьогодні Олександр Мороз відповідає на запитання киянки С. Я. Інджівської (на жаль, вона не вказала повністю своє ім'я та по батькові).

Отже, слово має Олександр Олександрович Мороз:

— Так, вельми характерний блок питань щодо міжпартійних стосунків у лівому політичному спектрі надійшов у листі шановної киянки. Листа вона розпочала з претензії до мене як Голови парламенту минулого скликання за порушення прав ветеранів при виділенні земельних паїв на основі указів Президента. Авторка вважає, що земля, володіння нею ще з древніх часів були причиною воєн і повстань, і вже тому ветерани війни мають незаперечне право на земельні паї. В принципі погоджуючись з такими аргументами, зазначу, що зміст претензії С. Я. Інджівської висвітлює типову помилку багатьох громадян — нерозуміння ними суті розподілу повноважень між гілками влади та посадовими особами. Тому мушу детальніше зупинитися саме на цьому питанні, яке своїм змістом відрізняється від наступних.

Передусім, шановна С. Я. Інджівська, хочу подякувати Вам за листа. Він цінний для мене тим, що зібрав низку запитань, які окремим звучать на різних зустрічах і свідчать або про неповідомленість, або про тенденційність в оцінках ролі Соціалістичної партії, мене — її голови, в тих процесах, що відбуваються тепер в Україні, або ж свідками та учасниками яких ми були останніми роками.

Спочатку відповім на Ваші міркування щодо землі і права на неї ветеранів війни. Зроблю перед тим маленьку ремарку: укази Президента керівник парламенту не підписує і відповідальності за них не несе. Навпаки, аналізуючи уважно газету «Товариш» та інші видання, Ви могли помітити, що я не раз наголошував на неконституційності, отже, незаконності земельних актів Президента. Стаття 14 Конституції України чітко фіксує, що майнові відносини на землю у нас визначаються винятково на основі законів. Тобто різні укази, постанови, розпорядження, видані будь-ким, не мають юридичної сили. Т. зв. «Земельні укази» Президента, видані, на мій погляд, на вимогу заручених кіл, передбачають дві мети: ліквідацію крупних землеволодінь, придатних для запровадження індустріальних технологій, а також організації ринку землі, початок функціонування якого швидко позбавить більшість наших співгромадян права на землю. В обох випадках переслідується цілком зрозуміле завдання — деградація АПК України, знищення потенційного конкурента, використання землі в якості акумулятора капіталу, в тому числі брудного.

Право на землю в Україні ма-

ють усі громадяни, ветерани винятку не становлять. Реалізація цього права передбачається Земельним Кодексом та низкою законів («Про колективне сільськогосподарське підприємство», «Про оренду землі», «Про фермерське господарство» та ін.). Наше законодавство передбачає і паювання землі, а в окремих випадках, за бажанням власників паїв, і вихід їх з колективного землеволодіння, але так, щоб право на паї було реалізоване або за рахунок земель запасу та резерву, або (за відсутності останніх) на краю колективного землеволодіння. Право на землю — специфічне, оскільки специфічний сам об'єкт — земля. Правові відносини щодо неї враховують ту специфіку: земля розглядається не як територія, площа, капітал..., а як засіб виробництва.

З Вашого дозволу, щодо заслуг ветеранів висловлюватись не буду — вони незаперечні, а щодо природи війни — за браком часу. Тема доволі дискусійна, особливо з огляду на новітню історію (В'єтнам, Афганістан, Іран, Ірак, Абхазія, Чечня...). Історію ж древньої Австралії чи Нової Зеландії я не вивчав, хоч, здається, вислів «повстання» не належить до суспільства в стадії «дикунства».

Тепер відповім на Ваші запитання у тій послідовності, як Ви їх ставите.

1. На VI з'їзді СПУ секретар ЦК КПУ Симоненко від 140 тисяч комуністів запропонував створити блок комуністів і соціалістів.

Чому з'їзд соціалістів не підтримав пропозицію комуністів?

— Ви помиляєтесь. Пропозиції щодо блоку вносили ми впродовж тривалого часу. Ще за рік до з'їзду за погодженням між керівниками СПУ, СелПУ і КПУ було проведено спільне засідання їх центральних органів. Позиція соціалістів з того часу залишилася незмінною: йти єдиним блоком на вибори до ВР. Більше того, виступаючи на з'їзді комуністів напередодні виборчої кампанії, я ще раз повернувся до теми єдиного списку для представників трьох партій. У робочих зустрічах я пропонував квотування списку за схемою: 60% — для комуністів, 40% — для соціалістів і селян. Можна було розглядати й інші пропозиції. Проте керівництво компартії вважало необхідним перевірити власний імідж партії, рівень її підтримки населенням. Ми з повагою поставилися до цього наміру. З точки зору інтересів партії, її становлення намір був виправданим — близько 120 комуністів у парламенті тому підтвердження. Проте, з точки зору інтересів су-

спільства, єдиний список дав би в депутатському корпусі багато більше комуністів, соціалістів і селян. Тоді розкольників лівого руху не проникли б у парламент, а депутати єдиного списку разом зі своїми депутатами-«мажоритарниками» мали б не менш як 190 голосів, що забезпечило б вирішальний вплив на розв'язання багатьох проблем, особливо на формування структур парламенту, встановлення стосунків з іншими гілками влади, вироблення засад зовнішньої і внутрішньої політики.

Залишаю за межами відповіді аналіз факторів, що привели до одержаного результату, в тому числі й такого: чи за нинішню партію, чи за попереднє життя голосували тоді люди? В будь-якому разі, керівництво КПУ раціонально врахувало всі фактори, добре організувало справу. Можливо, на їх місці я так само загавс б у виборчій стратегії кампанії. Щодо результатів виборчої кампанії у парламент, то зроблений мною ще в середині листопада 1997 року прогноз був об'єктивний щодо можливостей різних партій, з огляду на їх імідж (КПУ — більше 18%; Рух — 8; НДП — 5; «Громада» — 6; Аграрна партія — 8, блок соціалістів і селян — 8, Демократична партія (тоді ще НЕПу не було) — 4; СДПУ (о) — 5%). Це рейтингові оцінки, на які партії і блоки могли спиратися, йдучи на вибори. Хто і як скористався стартовим показником, яку корекцію внесла фальсифікація виборів і т. ін. — тема окремої розмови.

2. В кореспонденції В. Дрозда «Авторитет і єдність» («Товариш», № 25, 1997 р.) автор наводить Ваш заяву: хто думає за відродження СРСР — той не має голови.

Чому Ви проти об'єднання народів колишніх республік СРСР?

— Вкрай некоректно та упереджено поставлено питання. Ви не використовуєте першу частину моєї тези: «Той, хто не жалкує за колишнім Союзом — не має серця...» Лише у парі дві тези стають повноцінним афоризмом, з якого зрозуміле моє сприйняття трагедії попередньої Батьківщини. Звідси зовсім не випливає моє небажання об'єднання народів колишніх республік СРСР. Тільки треба спочатку запитати самі народи про їхнє бажання, одночасно й собі пояснивши суть слова «об'єднання».

Тепер багато хто з політичною вигодою для себе забуває про події кінця 80-х — початку 90-х років. Забувають передусім ті, хто за своїм політичним становищем мав би тоді відстоювати єдність народів, силу партії, країні здобутки ладу. Все, що залежало тоді від мене, я робив послідовно. Можливо, навіть більше, ніж міг. Не буду про те розповіджуватись, аби у Вас не склалося враження, що я виправдовуюсь. Не бачу в тому ані найменшої потреби.

Неупереджений аналітик може скористатися сторінками стенограм моїх виступів, десятками статей, публіцистичних матеріалів про той непростий час. Там немає лакування подій, бо пояснювали, що вони не з відстані часу, а з їх середини. Напевне, стан тодішньої партії проявлявся і в тому, що впливову (впродовж менше року) парламентську структуру — більшість — довелося очолити мені, хоча серед депутатського корпусу було сім секретарів ЦК, з де-

сяток завідуючих відділами ЦК та перших секретарів обкомів. Партія не мала ідеї, програми подолання ідеологічної, економічної кризи, її апарат втратив вплив на маси, а верхівка плуталася в стереотипних, затертих схемах поведінки, не змогла врятувати від катастрофи ні суспільство, ні партію.

Якщо Ви судите мене з позиції тієї партії, то не варто. Як комуніст перед людьми я був і лишився чесним. Розумію тепер, що мої намагання вплинути на реформування партії, форми і зміст партійної роботи були наївними. Не відкидаючи суб'єктивні причини, зауважу, що крах компартії на початку 90-х років був, на жаль, закономірний. Владою до такого висновку теж з болем, бо партії віддані кращі роки.

Можете запитати, а чому це я про партію веду мову, коли Ви запитували про об'єднання народів? Так і я про те, бо єдність народів та держави трималася на єдності партії. То була специфічна система суспільного та державного життя, до унікальності позитивних та негативних рис якої ще не раз повертатимуться історики. В системі головною і обов'язковою ланкою була комуністична партія. Хто тепер візьме на себе її функції? 140 тисяч послідовних комуністів із донедавна трьох мільйонів? Чи крихітна ВКП(б), чи кілька комуністичних партій Росії, Білорусі, Вірменії тощо?

Скажете, після революції лєнінська партія не була численніша. Так, не була, але вона успадкувала унітарний монархічний лад імперії і не дала його остаточно зруйнувати. А тепер майже в кожній республіці свій монарх та по кілька десятків партій. Погано, що так? Можливо. Але так є.

Об'єднання народів можна зберігати також на основі економічної інтеграції. Давайте концентрувати зусилля в цьому напрямі. Ще недавно, до середини 90-х років, можна було казати, що відновити інтеграцію простіше, ніж створювати нову, що до схеми ЄС нам треба рухатися не 28 років (як європейській «одинадцятці»), а слід просто повернутися на кілька років назад. Сьогодні вже пізно, деінтеграційні процеси, як і деградація взагалі, відбуваються багато більшими темпами, ніж процеси прогресивні. Кого тепер єднати: корупцію українську з російською? Вони й так об'єднані. Для себе. Кажуть, народи треба об'єднувати. Правильно, треба. Але це об'єднання має так багато конкретних складових, що, розпочавши з політичної, інші можуть створити неперекірні суперечності.

Мені здається, треба братися за економіку. Тут ми об'єктивно взаємозалежні. Треба забезпечити такий розвиток соціально-економічної сфери і в Україні, і в Росії, і в інших республіках, щоб інтеграція стала невідомою потребою держав і народів, щоб, досягнувши багато вищого рівня добробуту, ніж було недавно (теперішні злидні не аргумент), нова якість добробуту для більшості населення ставала наслідком тіснішої інтеграції. Щоб кордони не помітні були для людей. Матиме це вигляд стосунків, як у нинішньому ЄС, стосунків між США і Канадою, Францією і Швейцарією, Росією і Білоруссю, чи в формі, по-

(Закінчення на 6-й стор.).

7-8

Покласти
край
безладдю
і свавіллю
у державі

8-10

Про
спеціальні
економічні
зони
та
спеціальний
режим
інвестиційної
діяльності
в
Донецькій
області

11-12

Про загальні
засади
подальшої
експлуатації
і зняття з
експлуатації
Чорнобильської
АЕС
та перетворення
зруйнованого
четвертого
енергоблока
цієї АЕС
на екологічно
безпечну
систему

12

Про внесення
змін
до
деяких
законодавчих
актів України
у
зв'язку
з
утворенням
Державного
департаменту
України
з питань
виконання
покарань

Необхідно, щоб кордони не помітні були для людей

ДЕРЖАВА І ПРАВО

Олександр МОРОЗ

Партії і суспільство

(Початок на 5-й стор.)

дібний до СРСР, не знаю. Знаю, що це буде, але не так швидко, як хотілося б. Тому і гасла несучасні кидати не можу. Партія зобов'язана ставити реальні завдання і їх досягати. Інакше бажане видаватиметься за дійсне, а це швидко розпізнають співгромадяни і партія серед них втрапить авторитет.

Тож голову так треба мати...
3. Чому СелПУ вийшла з блоку СПУ, але Ви продовжуєте називати блок СоцПУ і СелПУ?

— З фракції блоку вийшла не СелПУ, а кілька членів цієї партії. У фракції залишилися члени Селянської партії, її фундатори В. Цушко, С. Сас, В. Зубов, кілька безпартійних, в т. ч. І. Бокий, що йшов за списком СелПУ. Фракція створена за підсумками виборів, де блок, а не партія, посів третє місце, і блок вона представляє. Тому називатися фракцією лише Соціалістичної партії було б і політично, і юридично неправильно. До речі, Комітет ВР з питань Регламенту прийняв рішення про те, що створення фракції СелПУ неправомірне. Але цю обставину я не коментую, відповідаючи буквально лише на Ваше запитання.

4. У публікації викладача Київського університету Мармазова («Товариш», № 37, 1997 р.) сказано: «Широка кількісна база комуністів потрібна СПУ для більшого політичного маневру».

Запитання: коли став принцип, що більшість підпорядковується меншості? Якщо Ви не згодні з Мармазовим, то чому не виступили із запереченням?

— У нашій партії немає політичної цензури, хоч деякі публікації після їх появи в «Товариші» оцінюються Політвиконкомом. Щодо «широкої кількісної бази комуністів» як фактора сприяння більшому політичному маневру, то які у Вас заперечення? До того ж це стосується не тільки близьких до комуністів в політичному спектрі соціалістів, а й багатьох інших партій. Ви ж не хочете, щоб КПУ існувала умовно, була мікропартією. Стосовно неї тоді не те що «політичних маневрів» не було б, її просто ніхто не зачіпав би. Для СПУ це означало б, що частину спектра комуністів довели до перебірання собі, звужуючи свої політичні можливості, особливо в напрямі консолідації суспільства, — тепер надзвичайно актуальної проблеми. Наведе, те мав на увазі Мармазов.

3 принципи Ви поводитесь не зовсім точно. «Меншість підкоряється більшості» — це елемент принципу демократичного централізму. Він стосується внутріпартійної роботи, а не міжпартійних стосунків. Розвиваючи Вашу логіку, можна дійти до висновків про те, що менш численні партії мають «підкорятися» більш численним. Чому ж ви не ставите такі питання перед згаданою уже ВКП(б), СелПУ або перед ПСПУ, яка на словах ніби теж за соціалізм? Чи Ви для цього вибрали нас, партію, що два роки боролася за відходження КПУ і куди віддала десятки тисяч своїх членів?

Всі ці запитання я ставлю без іронії, бо Ваш подив для мене не новина, чув подібне на десятих зустрічах. Вони — зайві свідчення того, що с ще багато Ваших однодумців, котрі так і не зрозуміли змісту колосальних змін, що відбулися в суспільстві останніми роками. Тієї Компартії України, що була до серпня 1991 року, немає. Є та, що утво-

рилася влітку 1993 року і яка намагається відновити безперервність вісімдесятилітньої традиції комуністів, авторитет партії. Поважаю і підтримую активістів Вашої партії за намагання розв'язати цю складну проблему. Боремося за авторитет своєї партії і ми — соціалісти, не без підстав вважаючи, що через кілька років станемо однією з найвпливовіших політичних партій в Україні і залишимося такою на багато-багато років. То що, ми тоді повинні диктувати комуністам? Ні, звичайно. Інша річ — координація дій. Це потрібно і тепер, і надалі.

5. Перший секретар Кіровоградського обкому СПУ Садовий заявив: «У нас не було щоденної співпраці з комуністами. Їхня кількість, а наша якість...» («Товариш», № 19—20, V. 1998 р.)

Запитання: в чому визначається якість СПУ перед КПУ?

— Якби я був автором тієї публікації, сказав би конкретніше. А суть якості, напевне, в тому, що, поступаючись кількістю членів партії, СПУ в Кіровоградській області (точніше: блок) фактично досягла однакового з комуністами результату на виборах. Йдеться тут не про перевагу однієї партії над іншою, а про методи роботи в конкретному регіоні. Якщо перший секретар обкому бачить ту якість, то йому легше буде надалі домовлятися з комуністами про співпрацю, про згадувану вже у відповіді на перше запитання координацію, яка в Кіровоградській області могла забезпечити повний успіх наших сил. А поки що хвалитися нічим, бо, зібравши на свій бік більше половини голосів за партійні списки, комуністи і соціалісти через неузгодженість дій «здали» бізнесменам усі мажоритарні округи.

Оце повинно стати предметом нашої тривоги. Якість і кількість тут відстають на залізний план, тим паче, що і кількість в Кіровоградській області СПУ після виборів приросла значно, наближаючись до 2-тисячного рубежу.

6. В газеті «Товариш», № 5, 1998 р. ви сказали, що на зустрічах люди запитують, зокрема, чим відрізняються комуністи від соціалістів, і відповіли, що «... ми вважаємо, що соціалізму в СРСР не було» і в ставленні до Конституції України. В журналі «Вибір» пишете, що в СРСР соціалізм і радянська влада були спотворені.

Запитання: яке суспільство і влада були в СРСР 70 років?

— Ви спробуйте самі дати відповідь на своє запитання. Воно турбує багатьох небайдужих людей. Я повторив загалом програмну тезу нашої партії і не вважав за потрібне детально зупинятися на характеристиці укладу життя в СРСР. Адже йшлося не про те, а про відмінності між нашими партіями.

А збудовано було суспільство з багатьма паростками соціалістичності (колективістський спосіб відносин, класична за структурою система соціального захисту, освіти, охорони здоров'я, науки і культури, система зайнятості, рівень усуспільнення засобів виробництва тощо). Але чи вдалося подолати відчуження людей від держави, поєднати власність і працю, як вважав необхідним вирішити при соціалізмі К. Маркс? Чи вдалося змінити родову ознаку капіталізму — найманний характер праці? Чи вдалося виховати у людини почуття господаря у власній державі (щоб не шукати аргументів, зайдіть у ліфт — вони там випирають назовні)? Було, зви-

чайно, реалізовано за формою багато засад народовладдя, але за змістом вони, на жаль, не відповідали ленінському їх баченню. Те саме можна сказати про трудові колективи, профспілки, інші громадські організації, про кооперацію. Посилаюся тут на власний багаторічний досвід членства в місцевих радах різного рівня, розуміння педагогічної, виробничої профспілкової та партійної роботи.

А головне, не вдалося уникнути експлуатації людини. Їй байдуже — державою, чи іншою людиною здійснюватиметься експлуатація. Вільною при цьому все одно вона не зможе себе почувати.

Щоправда, в сумі названі критичні аргументи не перекривають і десятої частки тих бід, що звалилися на нинішніх громадян України. Багатьом з них якість життя у середині 80-х здається тепер, і не без підстав, якщо не комунізмом, то, принаймні, раєм.

7. Запитання: який соціалізм, у Вашому сьогоденному баченні, Ви пропонуєте народу України замість соціалізму Леніна?

— Дозволю задати зустрічне питання: а звідки Ваша переконаність, що саме такий лад, який був у нас, Ленін вважав ідеалом соціалізму? Де це в нього написано? У своїх прогнозах Ленін мало вдавався до теоретизування щодо майбутнього. У нього, можливо, на те просто не було часу. Він був прагматичним політиком, діяв так, щоб у сумі фактів зрозуміти тенденцію, її характер, знайти оптимальне рішення. Його бачення суті кооперативного руху, міжнародних відносин, ролі профспілок, народного контролю, НЕПу і т. ін. дозволяють мені робити висновок, що практика будівництва соціалізму в СРСР далеко не повністю відповідала ленінському розумінню суті соціалізму.

Ми ж вважаємо необхідним скористатися всіма кращими здобутками попереднього суспільно-економічного укладу, доповнити їх новими можливостями, в тому числі тими, що випливають з багатоукладності економіки, багатопартійності політичної системи, демократичних засад державного управління. Сказати, як все це буде конкретно, не зможе ніхто. Нездарма ж іще класики марксизму зважали на те, що соціальні процеси мають складну логіку розвитку і програмувати її до деталей — марна справа. Одне, що незаперечним є для мене, — людина народжується один раз і жити достойно вона має право у свій, відведений їй долею, відтинок часу, змінюючи і себе, і оточення в напрямі ідеалів соціальної справедливості, добра і процвітання. Тобто рухатися треба не назад, а вперед — до соціалізму.

8. Народ України писав, кричав, що Конституція, яку підсунув Кучма із НДП, із своїм радником МВФ, антинародна і її приймати не треба.

Запитання: чому всупереч воле народу Ви проголосували дружно всією СПУ за антинародну Конституцію?

— Давайте будемо відвертими. Народ досить байдуже спостерігав за конституційним процесом. Так само байдуже проголосовував би за винесений Президентом на референдум диктаторський варіант Конституції, не читаючи її змісту (як не читає здебільшого і нинішній Основний Закон). За приклад візьміть досвід прийняття Конституції в Росії, Казахстані і ін. Заперечувати це можуть

лише політичні кон'юнктуристи, ортодокси та просто обмежені люди.

То чим Ви мені докоряєте? Тим, що я два місяці виборював право комуністів брати участь в остаточному формуванні тексту Конституції, незважаючи на колосальний тиск з боку пропрезидентських сил, на їх чергове намагання змістити мене з посади Голови ВР? Тим, що вдалося згуртувати депутатів з різними політичними поглядами, щоб вони піднесли над політичними уподобаннями і прийняли оптимальний для народу і держави Основний Закон? Тим, що в основних положеннях Конституції України, передусім у 2-му розділі, зафіксовані ті права і обов'язки, реалізувати які здатна держава, що спирається на переважно соціалістичні за змістом засади? Тим, що соціалістичну конституцію не міг прийняти загалом буржуазний за складом законодавчий орган, де комуністів і соціалістів з їх прибічниками було близько третини?

У своїх претензіях Ви, на жаль, повторюєте закиди моїх колишніх «прогресивних» однопартійців, котрі відмовились від роботи над Конституцією, віддавши те право рухівцям, щоб потім збоку судити і соціалістів, і комуністів, видаючи і себе за єдиних поборників прав трудящих. Треба зважити і на те, що більшість позитивних змін у тексті Конституції (а їх близько сотні) підтримано комуністами. Та й загальне голосування йшло з підтримкою частини їхньої фракції. Так, проти голосувала частина комуністів, п'ята частина соціалістів. Але ж проти голосувала і частина рухівців, виконуючи, як і тепер, волю адміністрації Президента. В усякому разі, вже це одне доводить, що голосувався не «підсунутий» Кучмою варіант. Прислухайтесь, до речі, скільки разів Л. Кучма висловлював незадоволення змістом чинної Конституції.

Так, ми не схилюємося з керівництвом КПУ в оцінці змісту Конституції та факту її прийняття. Але ж це не означає, що Основний Закон можна ігнорувати. І комуністи того не допускають.

Було б добре, якби Ви уважно проаналізували Конституцію і ті недоліки, що мають принципове для народу значення, через фракцію внесли на розгляд парламенту. Поправки в ній можливі, не, до речі, теж перевага прийнятого варіанта. Потрібно лише, щоб склад парламенту дозволяв зробити потрібну корекцію. А ще важливіше створити такі умови в Україні, щоб її Конституція не тільки проголошувалася, але й гарантувала державою всі права кожному громадянину.

9. Політрада СПУ звернулася до ЦК КПУ провести спільну нараду, щоб висунути одного кандидата на посаду президента.

Запитання: це що, завчасна підстраховка, що соціалісти пропонували, а комуністи не захотіли?

— А коли «захотіли», тоді як? Чому Ви наперед знаєте, як буде, Вам хтось сказав? А якщо соціалісти захочуть піти назустріч комуністам, то листи з такого приводу Вам здаватимуться підозрілими? Ви ж нібито хочете, щоб наші дві партії дружно співпрацювали. Як це мислиться: за принципом хто кому «підкоряється»? Ви тут щось не договорюється.

Зважає, з'їзд СПУ майже два роки тому висловився про необ-

хідність створення блоку народно-патріотичних сил і висунення від нього однієї кандидатури. В цьому контексті ми підтримуємо позицію ЦК Компартії України про участь у президентській кампанії єдиною командою.

10. Запитання: чи здатні Ви відмовитися від проявів вождизму, які (заважають) Вам знайти шлях разом з комуністами, щоб витягти Україну з економічної і духовної безодні?

— Схоже на те (суджу з почерку), що Ви трохи старші за мене за віком. Однак це не дає Вам права мене ображати. Усякому разі, Ви мали б привести хоч якісь докази «проявів вождизму». А так може лише здогадуватися. Напевне, йдеться про те, що в час шаленого шельмування комуністів (отже — і Вас) ніхто з тих, хто мав би це робити за своїм громадянським статусом, не піднявся публічно проти хвилі зла. Це довелося робити мені. Напевне, слід було не читати доповідь з нагоди 75-ї річниці Великої Жовтневої Соціалістичної революції в Палаці «Україна». Пригадайте, в якому році це було. Правда, інших не знайшлося для організації засідання, ні доповіді, ні для багатьох демонстрацій, мітингів, акцій протесту. Хоч для справедливості нагадаю, що поряд були і на совість працювали А. Мартишок, В. Пронін, інші члени СПУ, котрі згодом стали активом Компартії.

Можливо, Вас турбує послідовна опозиція СПУ до режиму існуючої влади. Можливо, прискіплива увага до СПУ та її керівництва придворних засобів масової інформації створила у Вас враження «вождизму». Напишіть мені «чітко, конкретно, правдиво», як Ви того вимагаєте від мене.

11. Запитання: чому не ставите питання, що для України ніякий Президент не потрібний, а разом з тим інститут Президента?

— Ставимо. І багато разів, ще до відновлення КПУ. Публікації з цього приводу достатньо. Ставимо, незважаючи на те, що в тих умовах, що склалися тепер, це питання спірне. Можливо, тут варто йти поступовими змінами. Розпочати слід із усунення конституційним шляхом нинішнього Президента. Ми, соціалісти, до речі, самостійно, всупереч незаконним зусиллям офіційних властей, створили по всій Україні 70 ініціативних груп для збирання підписів на референдум. Цими днями, Ви знаєте, проходять судові засідання з приводу реєстрації згаданих груп та їх правоспроможності. Іде політична боротьба. Допомогайте нам.

12. Читаючи публікації лівських соціалістів, не створюється у Вас враження, що вони створюють одну партію західних областей України — або соціалістичну, або комуністичну?

— Вони демонструють, скоріше, ту координацію сил, щодо необхідності якої Ви ведете агітацію. Ця координація сформувалася в умовах вульгарної протидії нашим прихильникам з боку місцевої влади. Іншими словами, життя їх змусило діяти заодно, злагоджено.

Напевне, нам не варто допускати, щоб такий засіб згуртування домінував скрізь в Україні.

На закінчення, шановна С. Я. Інджієвська, прийміть від мене вітання і побажання добра та здоров'я. Сподіваюсь, що 1999 рік дасть на поставлені запитання додаткові відповіді.

Покласти край безладдю і свавілля у державі

(Про пропозиції щодо змін і доповнень до Конституції України)

У Верховній Раді України, як і в усьому нашому суспільстві, немає людини, яка не погоджувалася б з тим, що прийнята 28 червня 1996 року Конституція України потребує серйозних корективів. Минулі 2,5 року показали її недосконалість, а в деяких моментах — і недолугість, які, до речі, для багатьох були очевидні ще тоді, коли Конституцію приймали. Всі пам'ятають, як, у якій атмосфері — емоційної збудженості, безпрецедентного тиску, відвертого шантажу з боку Президента Л. Кучми — це відбувалося.

Проголосивши Україну суверенною і незалежною, демократичною, соціальною, правовою державою, нова Конституція не створила реальних передумов, щоб українська держава стала саме такою.

За ці роки Україна опинилася ще в більшій залежності від Міжнародного валютного фонду, інших світових фінансових олігархій, а засади її внутрішньої, зовнішньої, оборонної політики, та нерідко й конкретні політичні й економічні рішення визначають не Верховна Рада, як того вимагає Основний Закон держави, а американський президент чи віце-президент, конгрес або держдепартамент США. Досить послатися хоча б на підписаний панамі В. Пустовойтенком і В. Ющенком черговий Меморандум економічної політики України на 1998 — 2001 роки.

Дійшло до того, що американський посол дозволяє собі самочинно і безпardonно визначати, кому з депутатів нашої Верховної Ради і на який термін належить прибути до Штатів — «для вишколу».

Або варто було пані М. Олбрайт лише натякнути, як українські власті зразу ж відмовилися від вигідного для нашої країни контракту на поставку енергоустановок (турбін) для атомної електростанції, що будуватиметься в Ірані, на чому харківські турбобудівники втратили кілька десятків мільйонів доларів.

То про яку суверенність і незалежність можна говорити?

— А скільки гучних слів було проголошено щодо конституційних положень про права і свободи громадян! Українську Конституцію видавали мало не за взірць для Європи чи то й усього світу. А насправді положення Конституції України, особливо в тому, що стосується соціально-економічних прав, виявилися значно збідненими порівняно з відповідними статтями Конституції Радянської України.

А головне — те, що записано в новому Основному Законі стосовно прав на працю, відпочинок, житло, безплатне навчання, охорону здоров'я, достатній життєвий рівень та інші, виявилось нічим не підкріпленою декларацією. Зруйновано найсправедливішу у світі систему соціальних гарантій. Скорочення на два мільйони чоловік населення України в мирний час внаслідок політики геноциду проти власного народу — хіба можна уявити тяжче звинувачення на адресу правлячого режиму? Нині ми є свідками нового наступу уряду на життєві права трудящих.

Ось вам і соціальна держава!

Нова Конституція не стала перешкодою для встановлення в Україні антидемократичного, по суті диктаторського режиму. Вона зосередила в руках президента практично необмежену владу, вкрай урізала повноваження законодавчого органу.

Але й цього для нинішнього глави держави виявилось недостатньо. Президент, який перебрав на себе законодавчі функції, кадрову політику, підім'яв під себе уряд, силові структури, засоби масової ін-

формації, вимагає додаткових повноважень, в тому числі продовжити ще на 5 років право видавати укази з економічних питань.

Верховна Рада виявилася фактично відстороненою від визначення, як того вимагає Конституція, засад внутрішньої і зовнішньої політики, від розв'язання багатьох питань, які, згідно з Основним Законом, є її виключною компетенцією. Президент одноосібно укладає важливі міжнародні угоди (передусім щодо співробітництва з НАТО) і не вносить їх на ратифікацію до парламенту. Збройні підрозділи іноземних держав допускаються за його згодою на територію України, і дозволу Верховної Ради ніхто не питає.

Народ проголошено в Конституції носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні. Тільки народ має право визначати і змінювати конституційний лад. Та хіба хто питав у народу, коли Україні нав'язували політику капіталістичної реставрації, здійснювали грабіжницьку приватизацію, руйнували колективістські засади суспільного життя, ліквідували радянську форму народовладдя, знищували велику союзню державу?

І це називається демократією!

В Україні нормою стали нехтування Закону, в тому числі Конституції, беззахисність простої людини перед злочинністю, черствістю бюрократів, байдужістю держави. Де, в якій нормальній державі можливе таке, щоб людям по півроку і більше не виплачували зарплати, пенсії, стипендії? Бал у країні правлять мафіозні угруповання, повсюди торжествує свавілля корумпованого чиновництва.

Та хіба може бути інакше в державі, де першою людиною, яка не рахується із нормами права, в тому числі з положеннями Конституції, є президент?

Говорити за таких умов про Україну як про правову державу — це все одно, що в домі підвищеного згадувати про мотузку.

Звичайно, такий стан речей можна якоюсь мірою пояснити тим, що на посаді глави української держави опинилася людина, схильна до авторитарних методів управління, якій органічно чужі повага до закону, демократичний стиль, почуття відповідальності за долю свого народу. Це досить важливий чинник. Та не він є визначальним.

Більш як семирічне існування в Україні інституту президентства не виправдало сподівань, які покладалися під час його заснування.

По-перше, з обранням президентом Л. Кравчука, а потім Л. Кучми не тільки не було забезпечено ефективне управління державними справами у складний для країни час, а фактично втрачено керованість економічною та іншими важли-

вими сферами державного життя.

Наслідком цього стали фактичний розвал економіки, соціальної сфери, руйнація вітчизняної науки, тяжкі удари, завдані по сфері культури, катастрофічне зuboження переважної більшості народу із зосередженням величезних багатств, створених працею кількох поколінь радянських людей, в руках невеликої купки багатіїв.

По-друге, заснування інституту президентства внесло дезорганізацію в діяльність управлінських структур.

Президент, величезний апарат його адміністрації на кожному кроці підмінюють Кабінет міністрів, який за Конституцією є найвищим органом у системі виконавчої влади, що призводить до паралелізму і дублювання в роботі державних органів, небаченого зростання бюрократичного апарату, його корумпованості.

По-третє, поява в Україні інституту президентства, особливо з обранням на цей пост Л. Кучми, позначена перманентним протистоянням між главою держави і парламентом, яке постійно провокує президент, не без підстав вбачаючи в особі Верховної Ради єдину реальну, до того ж конституційну перешкоду на шляху прагнень і намагань узурпувати ще більшу владу, утвердити в країні авторитарний режим. Гарант дотримання Конституції, який фактично перебуває поза будь-яким контролем, насправді став першим її порушником.

Не можу не нагадати і про те, що Декларація про державний суверенітет України, яка мала бути основою для розробки Конституції і була схвалена на референдумі 1 грудня 1991 року, не передбачала заснування інституту президентства, не властивого нашому суспільству.

Отже, час показав, що введення в політичну організацію української держави цього інституту було помилкою, і цю помилку потрібно виправити. Це й передбачається пропозиціями про внесення змін і доповнень до Конституції України, які вносили більш як 150 народних депутатів.

У чому суть наших пропозицій?

Передусім привести в більшу відповідність із Загальною Декларацією прав людини, іншими міжнародними пактами, до яких приєдналася Україна, положення Конституції стосовно прав і свобод громадян у плані посилення гарантій цих прав і свобод.

Зокрема, у статті 41 пропонується сказати, що громадяни для задоволення своїх потреб можуть користуватися відповідно до закону об'єктами права не тільки державної і комунальної, а й колективної власності, а також зазначити, що використання власності не може бути засобом привласнення результатів чужої праці.

У статті 43, де йдеться про право на працю, наголосити на тому, що це право передбачає гарантовану державою можливість заробляти собі на життя працею, а також закріпити право на рівну оплату за рівну працю без будь-якої дискримінації, та гарантії не тільки від незаконного звільнення, а й від переведення на іншу роботу без законних підстав чи згоди працівника.

Цю ж статтю доцільно доповнити посиланням на програми створення робочих місць як ще одну гарантію права на працю та вказати, що кожний має право на належні, безпеч-

ні і здорові умови праці, які відповідають установленим державою вимогам безпеки і гігієни, на справедливий винагороду за працю не нижче від офіційно встановленого прожиткового мінімуму, який має гарантувати громадянам гідні умови життя.

Важливим, на наш погляд, було б доповнення частини п'ятої цієї статті положенням такого змісту: «Забезпечуються особливі умови охорони праці жінок під час вагітності і після пологів, праці неповнолітніх, осіб з обмеженою працездатністю, а також осіб, зайнятих на особливо важких роботах, і тих, що працюють на шкідливих для здоров'я або небезпечних для життя виробництвах».

Статтю 45 пропонується доповнити положенням про те, що максимальна тривалість робочого часу не може перевищувати 8 годин протягом робочого дня і 40 годин за робочий тиждень, тобто закріпити те, чого наші трудящі досягли, а також зазначити, що держава «послідовно проводить політику, спрямовану на скорочення тривалості робочого дня і робочого тижня».

У статті 47 пропонуємо записати окремою частиною:

«Реалізація права на житло забезпечується розвитком і охороною державного і комунального житлового фонду, здійсненням державних та регіональних програм будівництва впорядкованого житла, сприянням кооперативному та індивідуальному житловому будівництву, наданням пільг для молодих сімей, встановленням громадського контролю за справедливим розподілом житлової площі, регулюванням з боку держави розміру плати за житло та тарифів на житлово-комунальні послуги».

Статтю 48 потрібно привести у відповідність із Загальною Декларацією прав людини і викласти її у такій редакції: «Кожний має право на такий життєвий рівень, який потрібний для підтримання здоров'я і добробуту його самого та його сім'ї. Мінімальний життєвий рівень, що включає витрати на харчування, одяг, житло, медичний догляд та необхідне соціальне обслуговування, визначається законом».

Статтю 49 доповнити положенням про заборону дитячої праці, не пов'язаної з навчанням і трудовим вихованням.

Два принципи доповнення пропонуємо до статті 53, де йдеться про право на освіту:

перше — про те, що мережа державних і комунальних навчальних і виховних закладів не може скорочуватися,

і друге — про право батьків у виборі виду освіти для своїх малолітніх дітей.

Дуже важливо, на наш погляд, закріпити в Основному Законі права громадян як членів трудового колективу. Зокрема, до статті 38 включити окрему частину такого змісту: «Громадянам-членам трудового колективу на підприємствах і в організаціях державної, комунальної і колективної власності гарантується право брати участь в управлінні виробництвом, розподілі прибутків, здійсненні контролю за діяльністю адміністрації, використанням основних і обігових коштів».

Ряд принципів доповнень слід внести у статтю 36, де йдеться про право громадян на свободу об'єднання у політичні партії і громадські організації.

На наш погляд, в Основному Законі варто закріпити такі положення, які, безперечно, мають конституційний характер.

«Політичні партії, громадські організації створюються на основі добровільного членства і діють на засадах самоврядування. Вони не можуть перебірати на себе функції органів державної влади. Втручання у внутрішні справи об'єднань з боку державних органів, а також політичних партій та інших об'єднань не допускається».

Політичні партії не мають права одержувати фінансову і матеріально-технічну допомогу від інших держав, зарубіжних організацій і громадян.

Права політичної партії (коаліції партій), яка завоювала абсолютну чи відносну більшість на виборах Верховної Ради України, а також статус політичної опозиції визначаються Законом.

Лише Конституцією України встановлюються обмеження для перебування у політичних партіях працівників державних органів і служб».

Ми виходимо з того, що реалізувати ці та інші конституційні положення можна лише за умови, коли ефективно функціонуватимуть усі гілки і ланки влади, а діяльність найвищих посадових осіб буде цілком підпорядкована інтересам держави та її народу. За нинішньої структури владних інститутів і за нинішнього керівництва це, як показала практика минулих років, неможливо.

Серцевину наших пропозицій становить скасування інституту президентства як такого, що не виправдав себе і лише ускладнив керівництво державним життям країни. У зв'язку з цим з Конституції потрібно виключити весь розділ V і внести відповідні зміни до ряду статей.

Скасування інституту президентства потребуватиме відновлення Президії Верховної Ради України як колективного органу, що діє в межах повноважень, чітко визначених у пропонуєваних нових статтях Конституції, а також уточнення повноважень Голови Верховної Ради України, який стає найвищою посадовою особою в державі.

Раду національної безпеки і оборони передбачається зберегти як координаційний орган з питань національної безпеки і оборони і підпорядкувати її Президії Верховної Ради України.

Є нагальна потреба уточнити повноваження Рахункової палати Верховної Ради України, поклавши на неї контроль від імені парламенту не тільки за використанням коштів, а й за формуванням доходної частини державного бюджету України. Відомо, скільки ми втрачали через те, що Рахункову палату усунуто від цих життєво важливих питань.

Пропонується також відновити Комітет народного контролю України і очолювану ним систему органів народного контролю. В умовах тотальної безвідповідальності, нахабного розбазарювання державних коштів це конче необхідно. Діяльність Комітету народного контролю України має спрямовувати Верховна Рада України.

Пропозиціями передбачається надати право законодавчої ініціативи у Верховній Раді України також комітетам Верховної Ради, Конституційному суду України, президії Національної академії України, а з питань пов'язаних з реалізацією соціально-економічних прав громадян, — Федерації професійних спілок України.

Ми підтримуємо пропозицію (її передбачено нашим проектом) про можливість відкли-

(Закінчення на 8-й стор.).

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про спеціальні економічні зони та спеціальний

Цей Закон визначає порядок утворення і функціонування в Донецькій області спеціальних економічних зон та запровадження на територіях пріоритетного розвитку спеціального режиму інвестиційної діяльності.

Стаття 1. Визначення термінів
У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

територія пріоритетного розвитку — це територія в межах міста, району, на якій склалися несприятливі соціально-економічні умови та на якій запроваджується спеціальний режим інвестиційної діяльності з метою створення нових робочих місць;

спеціальний режим інвестиційної діяльності — це режим, який передбачає введення податкових, митних та інших пільг, передбачених цим Законом, для суб'єктів підприємницької діяльності, що реалізують інвестиційні проекти, схвалені Радою з питань спеціальних економічних зон та спеціального режиму інвестиційної діяльності в Донецькій області;

реструктуризація підприємств — це здійснення організаційно-економічних, правових, технічних заходів, спрямованих на зміну структури підприємства, його управління, форми власності, організаційно-правової форми, з метою фінансового оздоровлення підприємства, збільшення обсягів випуску конкурентоспроможної продукції, підвищення ефективності виробництва;

перепрофілювання підприємства — зміна технології виробничого процесу для випуску нової продукції (виконання робіт, надання послуг) або модернізація виробництва продукції, яка раніше вироблялася на цьому підприємстві.

Стаття 2. Мета створення спеціаль-

них економічних зон і запровадження на територіях пріоритетного розвитку спеціального режиму інвестиційної діяльності

Метою створення в Донецькій області спеціальних економічних зон та запровадження на територіях пріоритетного розвитку спеціального режиму інвестиційної діяльності є залучення інвестицій у пріоритетні галузі виробництва для створення нових робочих місць та працевлаштування працівників, що вивільняються у зв'язку із закриттям, реструктуризацією гірничодобувних та інших підприємств, впровадження нових технологій, модернізація діючих виробництв, розвиток зовнішньоекономічних зв'язків, збільшення поставок на внутрішній ринок високоякісних товарів та послуг, створення сучасної виробничої, транспортної та ринкової інфраструктури, ефективного використання природних ресурсів.

Стаття 3. Створення спеціальних економічних зон та запровадження на територіях пріоритетного розвитку спеціального режиму інвестиційної діяльності

Спеціальна економічна зона «Донецьк» та спеціальна економічна зона «Азов» створюються на строк 60 років у межах таких територій:

спеціальна економічна зона «Донецьк» знаходиться на півдні міста Донецька і займає площу 466 гектарів; спеціальна економічна зона «Азов» знаходиться на півдні міста Маріуполя Донецької області і займає площу 314,8 гектара.

Карта територій спеціальних економічних зон є невід'ємною частиною цього Закону. Оригінал карти зберігається у Донецькій обласній раді.

Спеціальний режим інвестиційної

діяльності запроваджується на територіях пріоритетного розвитку на строк 30 років і діє у пріоритетних видах економічної діяльності, перелік яких визначає Кабінет Міністрів України.

До територій пріоритетного розвитку належать у своїх адміністративно-територіальних межах міста Вугледар, Горлівка, Дзержинськ, Димитров, Добропілля, Донецьк, Єнакієве, Жданівка, Кіровське, Красноармійськ, Макіївка, Маріуполь, Новоградівка, Селидове, Сібіжне, Торез, Шахтарськ, а також Волноваський та Мар'їнський райони.

Спеціальні економічні зони «Донецьк» та «Азов» не включаються до території пріоритетного розвитку.

Інвестиційні проекти, що реалізуються на територіях пріоритетного розвитку, є пріоритетними для залучення кредитів, які надаються під державні гарантії іноземними державами, міжнародними фінансовими організаціями, іноземними банками, іншими фінансово-кредитними установами.

На територіях спеціальних економічних зон і територіях пріоритетного розвитку встановлюються спеціальні митні, податкові режими та інші умови здійснення економічної діяльності згідно з цим Законом.

Стаття 4. Особливості дії законодавства України у спеціальних економічних зонах і на територіях пріоритетного розвитку

Законодавство України у спеціальних економічних зонах і на територіях пріоритетного розвитку діє з урахуванням особливостей, передбачених цим Законом.

Держава гарантує стабільність встановленого цим Законом правового режиму функціонування спеціальних економічних зон та територій пріори-

тетного розвитку на весь строк, визначений статтею 3 цього Закону.

Органи виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження відповідно до законодавства України з урахуванням особливостей, передбачених цим Законом.

Стаття 5. Органи управління спеціальними економічними зонами і територіями пріоритетного розвитку

Органами управління спеціальними економічними зонами і територіями пріоритетного розвитку є:

Рада з питань спеціальних економічних зон та спеціального режиму інвестиційної діяльності в Донецькій області (далі — Рада);

органи місцевого самоврядування та місцеві державні адміністрації;

органи господарського розвитку спеціальних економічних зон.

Стаття 6. Повноваження органів місцевого самоврядування і місцевих державних адміністрацій щодо управління спеціальними економічними зонами і територіями пріоритетного розвитку

Органи місцевого самоврядування та місцеві державні адміністрації територій, на яких знаходиться спеціальна економічна зона або запроваджується спеціальний режим інвестиційної діяльності, здійснюють свої повноваження відповідно до законодавства України з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

Крім того, до повноважень органу місцевого самоврядування також належить:

укладення контракту з інвестором (інвесторами) про реалізацію інвестиційного проекту, схваленого Радою;

прийняття рішення про надання в користування органу господарського розвитку спеціальної економічної зо-

Покласти край безладдю і свавілля у державі

(Початок на 7-й стор.).

кання народного депутата України, який не виправдав довіри виборців. Відповідну статтю проекту викладено у такій редакції:

«Народного депутата України, який не виправдав довіри виборців, може бути в будь-який час відкликано за рішенням більшості виборців.

Народного депутата України, обраного за списком політичної партії, може бути відкликано за рішенням керівного органу політичної партії.

Порядок і підстави відкликання народних депутатів встановлюються Законом».

Окремо слід зупинитися на питанні про депутатську недоторканність.

Недоторканність народних обранців не є якоюсь вигадкою українських парламентаріїв — її передбачає конституція будь-якої демократичної держави. Але корективи в конституційні норми, що стосуються цієї проблеми, потрібно, на наш погляд, внести.

Пропонуємо вилучити з Конституції положення про те, що «Народні депутати України не можуть бути без згоди Верховної Ради України притягнені до кримінальної відповідальності». Але норму про те, що згоду на арешт чи затримання народного депутата України за діяння, за скоєння яких встановлено кримінальну відповідальність, має дати Верховна Рада України (а в період між сесіями Верховної Ради — Президія Верховної Ради України), за нашим переконанням, слід зберегти, висіши доповнення про те, що народний депутат може бути затриманий і без згоди Верховної Ради, коли він застигнутий на місці скоєння злочину, з негайним повідомленням у такому разі Вер-

ховної Ради України для вирішення питання про подальше утримання народного депутата під арештом.

Пропонуємо також доповнити відповідну статтю Конституції положенням про те, що народні депутати України не зобов'язані свідчити про інформацію, отриману ними під час здійснення депутатських обов'язків, так само, як і про осіб, які цю інформацію їм довірили.

Вважаємо, що такі новації забезпечать послідовне дотримання принципу рівності усіх громадян, в тому числі народних депутатів, перед Законом і водночас зберегти певні гарантії проти можливих незаконних дій щодо народних депутатів, чий погляд, політична позиція чи дії не задовольняють владні структури.

Прийняття цих пропозицій сприятиме припиненню політичних спекуляцій навколо цього питання і уникненню проведення позачергових виборів до Верховної Ради України в разі прийняття Верховною Радою не менш як двома третинами її конституційного складу рішення про саморозпуск.

Далі. Істотні зміни пропонуємо до розділів і статей Конституції, які регулюють функціонування виконавчої гілки влади та органів місцевого самоврядування.

Передусім пропонується перетворити Кабінет міністрів України на Раду Міністрів — уряд України — найвищий орган у системі виконавчої влади, відповідальний, підконтрольний і підзвітний Верховній Раді Ук-

раїни, відповідно уточнити порядок формування і зміни складу уряду, його повноваження, порядок вирішення питань про недовіру і Раді Міністрів України в цілому, і окремим членам уряду.

Для безпосереднього розв'язання питань, пов'язаних із забезпеченням управління державними справами, передбачається утворення, як постійного органу уряду, Президії Ради Міністрів України.

Життя не виправдало жорсткої регламентації в Конституції кількості заступників глави уряду. Тому пропонується кількість віце-прем'єрів в Основному Законі не зазначати.

Передбачається скасування статей 118 і 119, що визначають порядок формування і повноваження місцевих державних адміністрацій, які мають бути ліквідовані. Їх повноваження як органів виконавчої влади на відповідній території пропонується передати Радам народних депутатів —органам місцевого самоврядування, утворюваним ними виконавчим комітетам. Це аж ніяк не суперечить положенням Європейської Хартії про місцеве самоврядування. Буде покинчено з паралелізмом у діяльності самоврядних і владних структур на місцях, безкінечними дискусіями, хто головний у районі, місті чи області. Справа від цього тільки виграє.

Пропонуємо також зміцнити вертикаль виконавчої влади, надати право Раді Міністрів України у межах своєї компетенції скасовувати рішення і розпорядження виконавчих комітетів місцевих Рад народних депутатів, акти міністерств та інших підвідомчих їй органів. Рішення і розпорядження виконавчих комітетів Рад народних депутатів у разі їх невідповід-

ності Конституції чи законам України можуть бути скасовані також виконавчими органами вищих Рад народних депутатів.

Деякі принципи зміни, зумовлені скасуванням інституту президентства, стосуються порядку призначення Генерального прокурора України, інших посадових осіб держави, формування Вищої Ради юстиції, призначення суддів Конституційного суду України.

Важливого значення надаємо відновленню серед функцій Прокуратури України здійснення вищого нагляду за точним виконанням і однаковим застосуванням на території України усіма органами державного управління і місцевого самоврядування, підприємствами, установами і організаціями, службовими особами і громадянами Конституції і законів України.

До повноважень Конституційного суду України пропонується внести розгляд звернень громадян з приводу конституційності правового акта, покладеного в основу судового режиму, за умови, що остаточне рішення у справі ухвалене Верховним судом України.

Створюється, як бачите, чітка, струнка, позбавлена зайвих ланок і ефективно діюча система органів влади. А це те, що нам тепер особливо потрібно.

Поданням законопроектом не передбачено ряд важливих питань, порушуваних багатьма народними депутатами, а також громадськістю в центрі і на місцях.

Зокрема: про надання російській мові поряд з українською статусу державної;

про більш чітке визначення засад економічної і соціальної організації суспільства;

про конституційне закріплення позаблокового статусу

України, заборони пропаганди війни;

про розширення можливостей і форм народного волевиявлення, в тому числі про уточнення переліку найважливіших питань державного життя, які мають вирішуватися тільки всеукраїнським референдумом.

Значущість цих положень очевидна. І пропозиції з них ми підготували. Однак оскільки в даному разі йдеться про зміни і доповнення до розділів I, III і XIII Конституції України, то для внесення пропозиції потрібно, щоб їх підтримали своїми підписами не менш як дві третини конституційного складу Верховної Ради. Сьогодні це нерéalно. Ми ще будемо мати можливість повернутися до них.

Наші пропозиції цілком відповідають вимогам статей 93, 154, 155, 157, 158 Конституції України. Спрямовані вони виключно на зміцнення демократичних засад суспільного життя, повніше забезпечення декларованих в Основному Законі України прав і свобод громадян, підвищення ефективності в діяльності всіх гілок влади.

Відповідно до статті 159 Основного Закону законопроект щодо внесення змін до Конституції України має бути направлений Конституційному суду України для надання висновку, чи відповідає проект вимогам статей 157 і 158 Конституції. Лише після одержання висновку дане питання може розглядатися по суті.

На жаль, навіть пропозиція про направлення проекту закону Конституційному суду України спричинила шалений опір з боку пропрезидентських сил у парламенті, тих, хто видає себе за демократів. Схоже, що їх задовольняє безладдя в країні, обстановка безвідповідальності і свавілля. Про це мають знати наші люди.

Петро СИМОНЕНКО, перший секретар ЦК Комуністичної партії України, керівник депутатської фракції комуністів у Верховній Раді України.

14 січня 1999 року.

режим інвестиційної діяльності в Донецькій області

ни земельних ділянок, об'єктів інфраструктури, розташованих на відповідній території, та природних ресурсів місцевого значення.

Стаття 7. Повноваження Ради з питань спеціальних економічних зон та спеціального режиму інвестиційної діяльності в Донецькій області

Рада є спеціально уповноваженим органом управління спеціальними економічними зонами та спеціальним режимом інвестиційної діяльності, що запроваджується на територіях пріоритетного розвитку.

Рада створюється Донською обласною радою.

До повноважень Ради належить: розроблення та забезпечення реалізації стратегії та поточних програм розвитку спеціальних економічних зон, що затверджуються відповідними місцевими радами;

розгляд і схвалення інвестиційних проектів;

розроблення та здійснення комплексу організаційних заходів щодо забезпечення залучення фінансових ресурсів, у тому числі власних коштів підприємств та організацій (включаючи іноземні), бюджетних коштів, коштів позабюджетних фондів, а також благодійних фондів, громадських організацій і фізичних осіб;

організація підготовки та перепідготовки кадрів;

проведення міжнародних тендерів для відбору інвестиційних проектів та їх учасників;

видача суб'єктам підприємницької діяльності дозволу на провадження діяльності на території спеціальної економічної зони без створення юридичної особи;

видача дозволу на проведення державної реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності на території спеціальної економічної зони;

видача свідоцтва про схвалення інвестиційного проекту;

здійснення відповідного контролю за інвестиційною діяльністю суб'єктів підприємницької діяльності спеціальних економічних зон та територій пріоритетного розвитку в межах своїх повноважень згідно з цим Законом;

підготовка пропозицій відповідним радам щодо ставок орендної плати, плати за комунальні послуги, тарифів та інших платежів;

розгляд у досудовому порядку спорів, що виникають між органом господарського розвитку спеціальної економічної зони, суб'єктами підприємницької діяльності та органами місцевого самоврядування;

регулювання залучення до роботи у спеціальних економічних зонах іноземних працівників;

прийняття у межах своєї компетенції рішень, обов'язкових до виконання на територіях спеціальних економічних зон, а також на територіях пріоритетного розвитку при реалізації інвестиційних проектів;

реалізація інших повноважень, передбачених цим Законом.

Положення про Раду затверджується Донецькою обласною радою.

Порядок розгляду та схвалення інвестиційних проектів, видачі суб'єкту підприємницької діяльності дозволу на провадження діяльності на території спеціальної економічної зони і свідоцтва про схвалення інвестиційного проекту на території пріоритетного розвитку визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 8. Орган господарського розвитку спеціальної економічної зони

Органом господарського розвитку спеціальної економічної зони є юридична особа, уповноважена або спеціально створена Донецькою обласною державною адміністрацією спільно з відповідними органами місцевого самоврядування.

До повноважень органу господарського розвитку спеціальної економічної зони належить:

облаштування території спеціальної економічної зони;

будівництво об'єктів виробничої та невиробничої інфраструктури;

розвиток мережі комунікаційних зв'язків;

укладення договорів про виконання підрядних робіт щодо облаштування території спеціальної економічної зони, будівництва об'єктів виробничої та невиробничої інфраструктури, розвитку мережі комунікаційних зв'язків;

укладення договорів про експлуатацію об'єктів інфраструктури;

укладення у межах повноважень, наданих органами місцевого самоврядування, договорів із суб'єктами підприємницької діяльності про надання в оренду земельних ділянок, використання природних ресурсів місцевого значення та об'єктів інфраструктури у спеціальній економічній зоні;

участь у реалізації інвестиційних проєктів;

провадження іншої, визначеної в статуті, діяльності та виконання функцій, переданих органу господарського розвитку іншими органами управління.

Стаття 9. Особливості провадження підприємницької діяльності на територіях спеціальних економічних зон і територіях пріоритетного розвитку

На територіях спеціальних економічних зон всі види підприємницької діяльності, крім прямо заборонених законодавством України, провадяться відповідно до цього Закону.

Суб'єкти підприємницької діяльності на територіях спеціальних економічних зон провадять підприємницьку діяльність на підставі відповідного дозволу Ради.

На території спеціальної економічної зони «Донецьк» розміщуються підприємства, які застосовують новітні технології з метою виробництва товарів для експорту та поставок їх на внутрішній ринок.

На території спеціальної економічної зони «Азов» розміщуються підприємства, які здійснюють операції з обслуговування транзитних вантажів, їх зберігання, дороблення, сортування, пакування, надання транспортно-агентських та експедиторських послуг, торгівлі, а також підприємства, які застосовують новітні технології з метою виробництва товарів для експорту та частково на внутрішній ринок.

На територіях спеціальних економічних зон можуть розміщуватися об'єкти виробничої та невиробничої інфраструктури, у тому числі офісні будівлі, готелі, житлові будинки тощо.

На територіях спеціальних економічних зон забороняється створення казино, гральних домів та інших місць грального бізнесу.

Свідоцтво Ради про схвалення інвестиційного проекту є підставою для укладення органом місцевого самоврядування контракту з інвестором та державної реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності, укладення органом господарського розвитку спеціальної економічної зони договорів оренди землі, приміщень тощо. Порядок укладення контракту визначається Радою.

У разі провадження суб'єктом підприємницької діяльності, яка підлягає ліцензуванню, відповідні дозволи (ліцензії) видаються згідно із законодавством.

Створення на територіях спеціальних економічних зон банківських установ, аудиторських фірм, страхових, фондів та інших фінансових організацій, діяльність яких підлягає ліцензуванню, здійснюється у встановленому порядку після попереднього погодження з Радою.

Суб'єкти підприємницької діяльності (інвестори), які провадять свою діяльність на територіях спеціальних економічних зон без створення юридичної особи через філії, відділення, інші відокремлені підрозділи, а також реалізують інвестиційні проекти у пріоритетних видах економічної діяльності, складають відокремлений баланс фінансово-господарської діяльності у порядку, встановленому Державною податковою адміністрацією України.

За державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності, за винятком банківських установ, на території спеціальної економічної зони та видачу дозволу на провадження підприєм-

ницької діяльності без створення юридичної особи справляється плата, розмір якої встановлюється Радою за погодженням з Міністерством фінансів України. Розмір зазначеної плати є однаковим для всіх суб'єктів підприємницької діяльності одного виду діяльності. Кошти від внесення плати спрямовуються на розвиток інфраструктури відповідної спеціальної економічної зони у порядку, визначеному Радою за погодженням з Міністерством фінансів України.

У разі порушення суб'єктами підприємницької діяльності (інвесторами) законодавства України та установчих документів, умов контракту, укладеного з органом місцевого самоврядування, Рада має право скасувати виданий дозвіл на провадження підприємницької діяльності на території спеціальної економічної зони або свідоцтво про схвалення інвестиційного проекту на території пріоритетного розвитку.

Скасування державної реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності, його ліквідація та анулювання спеціального дозволу (ліцензії) на провадження окремих видів підприємницької діяльності здійснюється в установленому законодавством порядку.

Стаття 10. Ресурсний потенціал спеціальних економічних зон

Органи місцевого самоврядування можуть передавати органу господарського розвитку спеціальної економічної зони у користування земельні ділянки, об'єкти інфраструктури та природні ресурси місцевого значення за укладеною між ними угодою.

Підставою для передачі у користування органу господарського розвитку спеціальної економічної зони земельних ділянок є схвалення Радою інвестиційний проект.

Орган господарського розвитку спеціальної економічної зони може передавати ці земельні ділянки в оренду на строк до 60 років, але не більш ніж до кінця строку існування спеціальної економічної зони.

Стаття 11. Плата за використання природних ресурсів на територіях спеціальних економічних зон

За користування землею та іншими природними ресурсами, переданими за угодою органу господарського розвитку, справляється плата відповідно до законодавства України.

На визначений інвестиційним проектом період освоєння земельної ділянки, а саме — планування території, будівництва об'єктів інфраструктури спеціальної економічної зони тощо плата за землю не справляється.

Стаття 12. Порядок ввезення товарів та інших предметів на території спеціальних економічних зон «Донецьк» та «Азов» та вивезення товарів та інших предметів з цих територій

1. У спеціальних економічних зонах «Азов» та «Донецьк» запроваджується режим спеціальної митної зони.

У спеціальній економічній зоні «Азов» застосовується такий порядок ввезення товарів та інших предметів на територію цієї спеціальної економічної зони та вивезення товарів та інших предметів з території цієї зони:

а) у разі ввезення товарів та інших предметів (крім підакцизних товарів) з-за меж митної території України на територію спеціальної економічної зони для використання в межах цієї зони ввізне мито та податок на додану вартість не справляються;

б) у разі ввезення на митну територію України з території спеціальної економічної зони товарів та інших предметів, що попередньо були ввезені з-за меж митної території України на територію цієї зони, податки сплачуються в порядку, встановленому законодавством України для оподаткування товарів, що імпортуються;

в) у разі ввезення на митну територію України з території спеціальної економічної зони товарів та інших предметів, повністю вироблених або достатньо перероблених чи оброблених у спеціальній економічній зоні, податок на додану вартість і акцизний збір справляються як для вільного використання в Україні;

г) у разі вивезення з території спеціальної економічної зони за межі митної території України товарів та інших предметів, вироблених, у тому числі повністю, або достатньо перероблених чи оброблених у спеціальній економічній зоні, вивізне мито і акцизний збір не справляються, а податок на додану вартість справляється за нульовою ставкою;

д) у разі вивезення за межі митної території України з території спеціальної економічної зони товарів та інших предметів, попередньо ввезених з-за меж митної території України на територію спеціальної економічної зони, вивізне мито, податок на додану вартість і акцизний збір не справляються;

е) у разі вивезення товарів та інших предметів (крім підакцизних товарів) з митної території України на територію спеціальної економічної зони вивізне мито не справляється, а податок на додану вартість справляється за нульовою ставкою;

є) у разі ввезення товарів та інших предметів на територію спеціальної економічної зони з метою транзиту через територію цієї зони митні збори справляються відповідно до законодавства України;

ж) в інших випадках оподаткування здійснюється відповідно до законодавства України.

Повністю виробленими або достатньо переробленими чи обробленими у спеціальній економічній зоні вважаються товари, які відповідають критеріям, викладеним у статті 18 Закону України «Про Єдиний митний тариф».

Строк перебування товарів та інших предметів на території спеціальної економічної зони не обмежується, крім випадків, коли товари та інші предмети мають обмежений строк зберігання.

До митної вартості товарів та інших предметів, зазначених у підпункті «б» частини другої цієї статті, не включається вартість послуг щодо зберігання товарів та інших предметів, їх дороблення, сортування, пакування тощо, здійснюваних на території спеціальної економічної зони. Зазначені послуги не підлягають обкладенню податком на додану вартість.

3. У спеціальній економічній зоні «Донецьк» застосовується такий порядок ввезення товарів та інших предметів на територію цієї спеціальної економічної зони та вивезення товарів та інших предметів з території цієї зони:

а) у разі ввезення товарів та інших предметів (крім підакцизних товарів) з-за меж митної території України на територію спеціальної економічної зони для використання в межах цієї зони ввізне мито та податок на додану вартість не справляються;

б) у разі ввезення на митну територію України з території спеціальної економічної зони товарів та інших предметів, що попередньо були ввезені з-за меж митної території України на територію цієї зони, податки сплачуються в порядку, встановленому законодавством України для оподаткування товарів, що імпортуються;

в) у разі ввезення на митну територію України з території спеціальної економічної зони товарів та інших предметів, повністю вироблених або достатньо перероблених чи оброблених у спеціальній економічній зоні, податок на додану вартість і акцизний збір справляються як для вільного використання в Україні;

г) у разі вивезення з території спеціальної економічної зони за межі митної території України товарів та інших предметів, вироблених, у тому числі повністю, або достатньо перероблених чи оброблених у спеціальній економічній зоні, вивізне мито і акцизний збір не справляються, а податок на додану вартість справляється за нульовою ставкою;

д) у разі вивезення за межі митної території України з території спеціальної економічної зони товарів та інших предметів, попередньо ввезених з-за меж митної території України на територію спеціальної економічної зони,

(Закінчення на 10-й стор.).

ЗАКОН УКРАЇНИ

(Початок на 8—9-й стор.).

вивізні мито, податок на додану вартість і акцизний збір не справляються;

е) у разі вивезення товарів та інших предметів (крім підакцизних товарів) з митної території України на територію спеціальної економічної зони вивізні мито не справляються, а податок на додану вартість справляється за нульовою ставкою;

є) у разі ввезення товарів та інших предметів на територію спеціальної економічної зони з метою транзиту через територію цієї зони митні збори справляються відповідно до законодавства України;

ж) в інших випадках оподаткування здійснюється відповідно до законодавства України.

Повністю виробленими або достатньо переробленими чи обробленими у спеціальній економічній зоні вважаються товари, які відповідають критеріям, викладеним у статті 18 Закону України «Про Єдиний митний тариф».

4. Положення частини другої і третьої цієї статті не застосовуються до товарообмінних (бартерних) операцій.

5. Митний контроль за переміщенням товарів та інших предметів через межі спеціальних економічних зон «Азов» та «Донецьк» здійснюється з метою забезпечення дотримання державними органами, підприємствами, установами, організаціями та їх посадовими особами, а також громадянами порядку переміщення товарів та інших предметів, відповідно до законодавства України, з урахуванням норм, визначених цим Законом.

Для запобігання несанкціонованому і неконтрольованому проникненню на територію, на якій запроваджено режим спеціальної митної зони, або за її межі фізичних осіб, транспортних засобів, а також ввезенню і вивезенню товарів та інших предметів ця територія повинна бути огорожена по периметру і облаштована згідно з вимогами Державної митної служби України.

Території зон митного контролю для кожної спеціальної економічної зони, їх межі та режим переміщення через їх територію товарів, транспортних засобів, громадян встановлюються Державною митною службою України.

За митне оформлення товарів та інших предметів, а також перебування їх під митним контролем у спеціальних економічних зонах справляються митні збори відповідно до законодавства України.

Організація робіт з облаштування митної інфраструктури і огороження території спеціальної митної зони та фінансування відповідних робіт здійснюються органом господарського розвитку спеціальної економічної зони.

Режим спеціальної митної зони запроваджується з дня затвердження Державною митною службою України акта прийому-передачі в експлуатацію об'єктів митної інфраструктури.

6. Імпорт на територію спеціальної економічної зони суб'єктами підприємницької діяльності товарів та інших предметів для потреб власного виробництва та експорт товарів та інших предметів, повністю вироблених або достатньо перероблених чи оброблених у цій зоні, не підлягає ліцензуванню та квотуванню, якщо інше не встановлено міжнародними договорами України.

На зовнішньоекономічні операції, що здійснюються у спеціальній економічній зоні, поширюється режим експорту (імпорту) товарів та інші заходи нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності відповідно до законодавства України.

7. Кабінет Міністрів України може встановлювати обмеження на ввезення на митну територію України з території спеціальної економічної зони та вивезення з митної території України у цю зону окремих видів товарів.

Стаття 13. Особливості оподаткування та валютного регулювання в спеціальних економічних зонах «Донецьк» та «Азов»

У спеціальних економічних зонах

Про спеціальні економічні зони та спеціальний режим інвестиційної діяльності в Донецькій області

встановлюється спеціальний пільговий режим оподаткування:

а) прибуток платників податку на прибуток на території спеціальної економічної зони оподатковується за ставкою 20 відсотків до об'єкта оподаткування;

б) доходи, отримані нерезидентами з джерелом походження з території спеціальної економічної зони, від провадження господарської діяльності оподатковуються у розмірі 2/3 ставок оподаткування, визначених статтею 13 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств». Ця норма не поширюється на доходи від здійснення інвестицій у цінні папери, випущені за рішенням уповноваженого державного органу чи органу місцевого самоврядування, та доходи, визначені пунктом 13.6 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств»;

в) не справляються збори до Державного інноваційного фонду та до Фонду для здійснення заходів щодо ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи та соціального захисту населення;

г) валютне регулювання на територіях спеціальних економічних зон здійснюється відповідно до законодавства України з урахуванням норм, визначених цим Законом.

Надходження в іноземній валюті від реалізації продукції, товарів (робіт, послуг), вироблених або наданих у спеціальній економічній зоні, звільняються від обов'язкового продажу;

д) до валового доходу підприємства, розташованого у спеціальній економічній зоні, з метою оподаткування не включається одержана згідно з інвестиційним проектом сума інвестиції у вигляді:

коштів;
матеріальних цінностей;
нематеріальних активів, вартість яких у конвертованій валюті підтверджена згідно з законами (процедурами) країни інвестора або міжнародними торговельними звичаями, а також експортною оцінкою в Україні, включаючи легалізовані на території України авторські права, права на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, знаки для товарів і послуг, ноу-хау тощо.

У разі, якщо протягом звітного (податкового) періоду відбувається часткове або повне відчуження інвестиції, передбаченої цим пунктом, суб'єкт підприємницької діяльності, який отримав інвестицію, зобов'язаний сплатити податок з прибутку, одержаного в такому звітному (податковому) періоді.

Стаття 14. Спеціальний режим інвестиційної діяльності на територіях пріоритетного розвитку

Спеціальний режим інвестиційної діяльності застосовується до суб'єктів підприємницької діяльності, які реалізують схвалені Радою інвестиційні проекти у пріоритетних видах економічної діяльності на територіях пріоритетного розвитку згідно з укладеним контрактом.

Відповідно до цього режиму:

а) звільняються на період реалізації інвестиційного проекту, але не більш ніж на п'ять років, від обкладення ввізним митом сировина, матеріали, предмети, устаткування та обладнання (крім підакцизних товарів) і податком на додану вартість — устаткування та обладнання під час їх ввезення в Україну;

б) звільняється на три роки від оподаткування прибуток, одержаний від реалізації інвестиційних проектів, схвалених Радою, на новостворених підприємствах, діючих підприємствах, їх філіях та інших структурних підрозділах — платників податку, на яких відбувалася реструктуризація, реконструкція, модернізація, перепрофілювання, в частині, одержаний від освоєння інвестицій, на підставі документів окремого (бухгалтерського, податкового) обліку, якщо інвестиції в них еквівалентні не менш як 1 млн. дол. США.

Порядок обчислення прибутку, одержаного від здійснення інвестицій на діючих підприємствах, встановлюється Державною податковою адміністрацією України.

Прибуток таких підприємств, одержаний з четвертого по шостий рік, оподатковується за ставкою в розмірі 50 відсотків діючої ставки оподаткування.

Дивіденди, що сплачуються інвестору суб'єктом підприємницької діяльності, який реалізує інвестиційний проект, оподатковуються за ставкою 10 відсотків.

Доходи нерезидентів України, отримані від реалізації інвестиційних проектів, схвалених Радою, на територіях пріоритетного розвитку, оподатковуються у розмірі 2/3 ставок оподаткування, визначених статтею 13 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств». Ця норма не поширюється на доходи від здійснення інвестицій у цінні папери, випущені за рішенням уповноваженого державного органу чи органу місцевого самоврядування, та доходи, визначені пунктом 13.6 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств».

Зазначені пільги застосовуються з моменту отримання першого прибутку;

в) звільняється від сплати збору до Державного інноваційного фонду та сплачує 50 відсотків встановленої норми збору до Фонду для здійснення заходів щодо ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи та соціального захисту населення на період до 2009 року новостворені або діючі підприємства, на яких відбулася реструктуризація, реконструкція, модернізація, перепрофілювання, в якому чисельність працівників, звільнених з гірничодобувних та інших підприємств, що закриваються, становить у звітному (податковому) періоді не менше 50 відсотків середньоспискової чисельності працюючих;

г) до валового доходу підприємства, розташованого на території пріоритетного розвитку, з метою оподаткування не включається одержана згідно з інвестиційним проектом сума інвестиції у вигляді:

коштів;
матеріальних цінностей;
нематеріальних активів, вартість яких у конвертованій валюті підтверджена згідно з законами (процедурами) країни інвестора або міжнародними торговельними звичаями, а також експортною оцінкою в Україні, включаючи легалізовані на території України авторські права, права на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, знаки для товарів і послуг, ноу-хау тощо.

У разі, якщо протягом звітного (податкового) періоду відбувається часткове або повне відчуження зазначеної інвестиції, суб'єкт підприємницької діяльності, який отримав інвестицію, зобов'язаний сплатити податок з прибутку, одержаного в такому звітному (податковому) періоді.

Стаття 15. Порядок в'їзду до спеціальних економічних зон та виїзду з них

Кабінет Міністрів України може встановлювати спеціальний порядок перетинання кордону України іноземцями та особами без громадянства, які прямують у спеціальну економічну зону, а також спеціальний порядок в'їзду у спеціальну економічну зону і виїзду з неї громадян України, іноземців та осіб без громадянства.

Стаття 16. Відповідальність інвестора та суб'єкта підприємницької діяльності у разі невиконання умов контракту (договору), укладеного з органами управління спеціальними економічними зонами та територіями пріоритетного розвитку

У разі неналежного виконання або невиконання інвестором чи суб'єктом підприємницької діяльності умов контракту (договору), укладеного з органами місцевого самоврядування, органом господарського розвитку спеціальної економічної зони, такий інвестор чи суб'єкт підприємницької діяльності несе майнову та іншу відповідальність, передбачену законодавством України та відповідним контрактом (договором).

Стаття 17. Дострокова ліквідація підприємства у спеціальній економічній зоні та на території пріоритетного розвитку

У разі ліквідації підприємства, створеного на території спеціальної економічної зони та на території пріоритетного розвитку, або його реорганізації (за рішенням власника або уповноваженого ним органу) до строку, зазначеного у контракті між інвестором та органом місцевого самоврядування, інвестор (уповноважена ним особа) зобов'язаний у десятиденний строк після прийняття відповідного рішення повідомити органи управління спеціальної економічної зони і території пріоритетного розвитку про причини ліквідації (реорганізації) підприємства.

Стаття 18. Порядок ліквідації спеціальної економічної зони

Спеціальна економічна зона вважається ліквідованою з моменту закінчення строку, на який її було створено, якщо його не буде продовжено законом України.

Спеціальна економічна зона може бути ліквідована законом України до закінчення строку, на який її було створено, відповідно до Закону України «Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон».

Стаття 19. Гарантії забезпечення інтересів інвесторів та суб'єктів підприємницької діяльності у разі ліквідації спеціальної економічної зони чи території пріоритетного розвитку

Держава відповідно до законодавства України у разі ліквідації спеціальної економічної зони чи території пріоритетного розвитку гарантує збереження у повному обсязі всіх майнових і немайнових прав інвесторів та суб'єктів підприємницької діяльності, що діють у спеціальній економічній зоні та на території пріоритетного розвитку.

Спори між органами управління спеціальними економічними зонами та територіями пріоритетного розвитку, суб'єктами підприємницької діяльності, які діють у спеціальній економічній зоні чи на території пріоритетного розвитку, інвесторами та ліквідаційною комісією, що можуть виникнути у зв'язку з ліквідацією спеціальної економічної зони чи території пріоритетного розвитку, підлягають розгляду судами України, а спори за участю іноземного суб'єкта господарської діяльності — в судах за погодженням сторін, у тому числі за кордоном.

Стаття 20. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України:

у місячний строк забезпечити розробку і впровадження системи контролю за цільовим використанням сировини, матеріалів, предметів, устаткування та обладнання, що ввозяться в Україну для реалізації інвестиційних проектів на територіях пріоритетного розвитку в Донецькій області;

у місячний строк розробити форму типового контракту між органом місцевого самоврядування та інвестором щодо реалізації інвестиційних проектів у пріоритетних видах економічної діяльності на територіях пріоритетного розвитку в Донецькій області, передбачивши зобов'язання інвестора стосовно реінвестування звільненої від оподаткування частини доходів нерезидентів та дивідендів, що сплачуються інвестором суб'єктами підприємницької діяльності, які реалізують інвестиційні проекти, у розвиток виробництва або соціальної інфраструктури території пріоритетного розвитку;

у тримісячний строк подати пропозиції щодо приведення законодавчих актів України у відповідність із цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
24 грудня 1998 року.
№356-XIV.

Згідно з Регламентом Верховної Ради України закони та інші акти, надруковані в «Голосі України», є офіційною публікацією.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про загальні засади подальшої експлуатації і зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення зруйнованого четвертого енергоблока цієї АЕС на екологічно безпечну систему

Метою цього Закону є регулювання особливостей правовідносин під час подальшої експлуатації та дострокового зняття з експлуатації енергоблоків Чорнобильської АЕС, перетворення зруйнованого четвертого енергоблока цієї АЕС на екологічно безпечну систему та забезпечення соціального захисту персоналу Чорнобильської АЕС і населення міста Славутич, а також особливостей оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності, здійснення діяльності яких пов'язане з цим.

Стаття 1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:

зняття з експлуатації енергоблока Чорнобильської АЕС — комплекс заходів після вилучення ядерного палива з установи, виконання яких робить неможливим її використання у цілях, для яких вона була споруджена, та забезпечує безпеку населення та довкілля;

припинення експлуатації енергоблока Чорнобильської АЕС — заключний етап експлуатації енергоблока, який реалізується після прийняття рішення про зняття його з експлуатації та протягом якого він приводиться до стану, коли ядерне паливо відсутнє на його території або, перебуваючи в межах цієї території, розміщене тільки у сховищах відпрацьованого ядерного палива, призначених для його тривалого безпечного зберігання.

Стаття 2. Відносини, що виникають під час подальшої експлуатації та зняття з експлуатації енергоблоків Чорнобильської АЕС, перетворенні зруйнованого четвертого енергоблока цієї АЕС (далі — об'єкта «Укриття») на екологічно безпечну систему та забезпеченні соціального захисту працівників Чорнобильської АЕС і населення міста Славутич, регулюються законами України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку», «Про поводження з радіоактивними відходами», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи», цим Законом та іншими нормативно-правовими актами.

Стаття 3. Основними завданнями цього Закону є: розвиток правових засад подальшої експлуатації, зняття з експлуатації енергоблоків Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему;

визначення правових засад соціального захисту персоналу Чорнобильської АЕС і населення міста Славутич;

встановлення особливостей правового режиму використання міжнародної технічної допомоги, яка надається на безоплатній і безповоротній основі для подальшої експлуатації, підготовки до зняття і зняття енергоблоків Чорнобильської АЕС з експлуатації, перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему та забезпечення соціального захисту персоналу Чорнобильської АЕС і населення міста Славутич;

встановлення особливого режиму оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності в адміністративно-територіальних межах міста Славутич.

Стаття 4. Дія цього Закону поширюється на види діяльності, пов'язані з подальшою експлуатацією, зняттям з експлуатації енергоблоків Чорнобильської АЕС, перетворенням об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему та забезпеченням соціального захисту персоналу Чорнобильської АЕС і населення міста Славутич.

Стаття 5. Рішення про дострокову остаточну зупинку і зняття з експлуатації енергоблоків Чорнобильської АЕС приймає Кабінет Міністрів України.

Роботи щодо підготовки до зняття з експлуатації енергоблоків Чорнобильської АЕС виконуються відповідно до затвердженої в установленому порядку програми припинення їх експлуатації.

Роботи щодо зняття з експлуатації енергоблоків Чорнобильської АЕС можуть бути розпочаті лише за наявності затвердженої в установленому порядку програми зняття їх з експлуатації.

Стаття 6. Роботи щодо перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему виконуються відповідно до затвердженої в установленому Кабінетом Міністрів України порядку програми.

Стаття 7. Фінансування робіт щодо підготовки до зняття і зняття енергоблоків Чорнобильської АЕС з експлуатації та забезпечення соціального захисту персоналу Чорнобильської АЕС і населення міста Славутич здійснюються за рахунок Державного бюджету України, коштів експлуатуючої організації, а також міжнародної технічної допомоги та добровільних внесків юридичних або фізичних осіб.

Законом про Державний бюджет України на поточний рік передбачається окремим рядком виділення коштів на фінансування робіт щодо підготовки до зняття і зняття енергоблоків Чорнобильської АЕС з експлуатації та забезпечення соціального захисту персоналу Чорнобильської АЕС і населення міста Славутич.

Кошти, передбачені частиною першою цієї статті, зараховуються на окремий рахунок. Розпорядника цих коштів визначає Кабінет Міністрів України, якщо інше не передбачено діючими міжнародними угодами.

Стаття 8. Фінансування робіт з перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему забезпечується за рахунок Державного бюджету України, в тому числі Фонду для здійснення заходів щодо ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи та соціального захисту населення, а також міжнародної технічної допомоги та добровільних внесків юридичних або фізичних осіб.

Законом про Державний бюджет України на поточний рік передбачається окремим рядком виділення коштів на фінансування робіт з перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему.

Із Фонду для здійснення заходів щодо ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи та соціального захисту населення кошти виділяються відповідно до Закону України «Про формування Фонду для здійснення заходів щодо ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи та соціального захисту населення».

Кошти, передбачені частиною першою цієї статті, зараховуються на окремий рахунок. Розпорядника цих коштів визначає Кабінет Міністрів України, якщо інше не передбачено діючими міжнародними угодами.

Стаття 9. Міжнародна технічна допомога, яка надається на безоплатній і безповоротній основі для подальшої експлуатації, підготовки до зняття і зняття енергоблоків Чорнобильської АЕС з експлуатації, перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему та забезпечення соціального захисту персоналу Чорнобильської АЕС і населення міста Славутич, підлягає особливому режиму оподаткування відповідно до законодавства.

Стаття 10. Міжнародна технічна допомога, зазначена у статті 9, підлягає державній реєстрації у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Відмова у державній реєстрації міжнародної технічної допомоги може бути оформлена лише письмово із зазначенням причин. Необґрунтована відмова у державній реєстрації міжнародної технічної допомоги забороняється.

Стаття 11. Міжнародна технічна допомога, яка надається на безоплатній і безповоротній основі для подальшої експлуатації, підготовки до зняття і зняття енергоблоків Чорнобильської АЕС з експлуатації, перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему та забезпечення соціального захисту персоналу Чорнобильської АЕС і населення міста Славутич, може використовуватися лише за цільовим призначенням.

Стаття 12. Працівники Чорнобильської АЕС, які вивільняються з роботи у зв'язку з достроковим зняттям Чорнобильської АЕС з експлуатації, мають право на:

соціальне забезпечення та страхування на умовах і за нормами, передбаченими для працівників АЕС, протягом одного року після вивільнення; працевлаштування самостійно чи через службу зайнятості населення на підприємствах, в установах і організаціях незалежно від форм власності у першочерговому порядку; користування закладами охорони здоров'я за попереднім місцем роботи.

Стаття 13. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України протягом місяця: привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

3. Внести до законодавчих актів України такі зміни:

1) пункт 1 статті 26 Закону України «Про зайнятість населення» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., №14, ст.170; Відомості Верховної Ради України, 1993 р., №2, ст.3; 1998 р., №11—12, ст.44) після частини першої доповнити новою частиною такого змісту:

«Працівникам Чорнобильської АЕС, які вивільняються з роботи у зв'язку з достроковим зняттям Чорнобильської АЕС з експлуатації, гарантується:

а) право на одержання допомоги по безробіттю у розмірі 100 процентів середньої заробітної плати за останнім місцем роботи протягом 120 календарних днів, 75 процентів — протягом 30 календарних днів і 50 процентів — протягом 390 наступних календарних днів за умови їх реєстрації у службі зайнятості протягом семи календарних днів після звільнення як таких, що шукають роботу. Виплата допомоги по безробіттю, у розмірах, які перевищують розміри, передбачені у підпункті «б» пункту 1 частини першої статті 26 цього Закону, проводиться за рахунок коштів експлуатуючої організації Чорнобильської АЕС;

б) право на достроковий вихід на пенсію за два роки до встановленого законодавством строку осіб передпенсійного віку, які мають встановлений законодавством про пенсійне забезпечення необхідний загальний трудовий стаж (у тому числі на пільгових умовах)».

У зв'язку з цим частини другу та третю вважати відповідно частинами третьою та четвертою;

2) пункт 7.13 статті 7 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., №27, ст.181) доповнити підпунктами 7.13.2, 7.13.3 і 7.13.4 такого змісту:

«7.13.2. На період підготовки до зняття і зняття з експлуатації енергоблоків Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему звільняється від оподаткування прибуток Чорнобильської АЕС, якщо ці кошти використовуються на фінансування робіт з підготовки до зняття і зняття Чорнобильської АЕС з експлуатації та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему.

У разі порушення цільового використання коштів платник податку зобов'язаний визначити прибуток, не оподаткований у зв'язку з наданням податкових пільг, та оподаткувати його у поточному податковому періоді, а також сплатити пеню у розмірах та за період, визначені законодавством України.

7.13.3. Звільняється від оподаткування прибуток підприємств, отриманий за рахунок міжнародної технічної допомоги, яка надається на безоплатній та безповоротній основі для подальшої експлуатації, підготовки до зняття і зняття енергоблоків Чорнобильської АЕС з експлуатації, перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему та забезпечення соціального захисту персоналу Чорнобильської АЕС і населення міста Славутич.

У разі порушення цільового використання міжнародної технічної допомоги одержувач її зобов'язаний збільшити податкові зобов'язання, а також сплатити пеню, нараховану на суму отриманих пільг, виходячи з 120 відсотків облікової ставки Національного банку України, що діяла на день збільшення зобов'язань, та за період від дати отримання пільг до дати збільшення зобов'язань у встановленому законодавством порядку.

7.13.4. У перші два роки повністю, а на наступні три роки на 50 відсотків звільняється від оподаткування прибуток суб'єктів господарської діяльності в адміністративно-територіальних межах міста Славутич, зареєстрованих у встановленому законодавством порядку до 30 грудня 2001 року, якщо ці кошти використовуються виключно на створення нових робочих місць, розвиток виробництва та реструктуризацію економіки міста Славутич.

Перелік суб'єктів господарської діяльності, яким надається право користування особливим режимом оподаткування, затверджується виконавчим комітетом Славутичської міської ради у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

У разі ліквідації суб'єкта господарської діяльності, що користувався пільгами щодо оподаткування, встановленими цією статтею Закону, до закінчення терміну дії пільгового режиму або порушення цільового використання коштів він чи його правонаступник зобов'язаний сплатити відповідні податки, а також пеню, нараховану на суму отриманих пільг, виходячи з 120 відсотків облікової ставки Національного банку України, що діяла на день збільшення зобов'язань, та за період від дати отримання пільг до дати збільшення зобов'язань у встановленому законодавством порядку»;

3) статтю 11 Закону України «Про податок на додану вартість» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., №21, ст.156, №37, ст.239, №38, ст.250, №47, ст.294, №51, ст.305, №51, ст.307; 1998 р., №10, ст.37, №17, ст.83, №18, ст.95, №20, ст.100, №33, ст.224) доповнити пунктами 11.23 і 11.24 такого змісту:

«11.23. На період виконання робіт щодо підготовки до зняття і зняття енергоблоків Чорнобильської АЕС з експлуатації та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему звільняються від оподаткування операції, які виконуються за кошти міжнародної технічної допомоги, що надається на безоплатній та безповоротній основі для подальшої експлуатації, підготовки до зняття і зняття енергоблоків Чорнобильської АЕС з експлуатації, перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему та забезпечення соціального захисту персоналу Чорнобильської АЕС і населення міста Славутич, з:

— ввезення (пересилання) на митну територію та закупівлі на митній території України товарів (сировини, матеріалів, устаткування та обладнання);

— виконання робіт та надання послуг, що здійснюються в рамках міжнародної технічної допомоги.

У разі порушення цільового використання зазначених товарів або виконання робіт та надання послуг платник податку зобов'язаний збільшити податкові зобов'язання за результатами податкового періоду, на який припадає таке порушення, на суму податку на додану вартість, що мала бути сплачена в момент ввезення на митну територію України таких товарів або виконання робіт та надання послуг, а також сплатити пеню, нараховану на таку суму податку, виходячи з 120 відсотків облікової ставки Національного банку України, що діяла на день збільшення податкового зобов'язання, та за період від дати ввезення таких товарів або виконання робіт та надання послуг до дати збільшення податкових зобов'язань.

11.24. Тимчасово до 1 січня 2004 року звільняються від оподаткування операції з ввезення (пересилання) на митну територію України товарів (сировини,

матеріалів, устаткування та обладнання), які використовуються для розвитку виробництва та створення нових робочих місць у місті Славутич.

Перелік цих товарів та граничні обсяги їх ввезення щорічно затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Перелік суб'єктів підприємницької діяльності, які користуються особливим режимом оподаткування, затверджується виконавчим комітетом Славутської міської ради у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України»;

4) статтю 2 Декрету Кабінету Міністрів України від 11 січня 1993 року №4-93 «Про Єдиний митний тариф України» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., №12, ст.107, №28, т.301; 1994 р., №20, ст.117; 1996 р., №8, ст.31; 1997 р., №3, ст.6, №8, ст.62, №34,

ст.210, №47, ст.294) доповнити частинами такого змісту:

«На період виконання робіт щодо підготовки до зняття і зняття енергоблоків Чорнобильської АЕС з експлуатації та створення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему ввізне мито не стягується при ввезенні (пересиланні) на митну територію України товарів (сировини, матеріалів, устаткування та обладнання), що надходять у рамках міжнародної технічної допомоги, яка надається на безоплатній та безповоротній основі для подальшої експлуатації, підготовки до зняття і зняття енергоблоків Чорнобильської АЕС з експлуатації, перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему та забезпечення соціального захисту персоналу Чорнобильської АЕС і населення міста Славутич.

Тимчасово до 1 січня 2004 року ввізне мито не стя-

гується при ввезенні (пересиланні) на митну територію України товарів (сировини, матеріалів, устаткування та обладнання), які використовуються для розвитку виробництва та створення нових робочих місць у місті Славутич. Перелік цих товарів і граничні обсяги їх ввезення щорічно затверджуються Кабінетом Міністрів України. Перелік суб'єктів господарської діяльності, які користуються пільгами щодо сплати ввізного мита, затверджується виконавчим комітетом Славутської міської ради у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. У разі порушення цільового використання зазначених товарів платник податку зобов'язаний сплатити ввізне мито у встановленому законодавством порядку».

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 11 грудня 1998 року.

№309-XIV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з утворенням Державного департаменту України з питань виконання покарань

Верховна Рада України постановляє:

1. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Виправно-трудовому кодексі України (Відомості Верховної Ради УРСР, 1971 р., додаток до №1, ст.6; 1977 р., №14, ст.130; 1983 р., №17, ст.346; 1985 р., №42, ст.986; 1987 р., №50, ст.1016; Відомості Верховної Ради України, 1993 р., №6, ст.35; 1994 р., №37, ст.342):

1) у статтях 5, 20, 21, 22, 39¹, 76 і 130 слова

«Міністерство внутрішніх справ України» в усіх відмінках замінити словами «Державний департамент України з питань виконання покарань» у відповідних відмінках;

2) у частині третій статті 80 слова «а також у населених пунктах, що їх визначає Міністерство внутрішніх справ України» виключити;

3) у статті 81¹:

у частині першій слова «Міністра внутрішніх справ України, начальника Головного управління Міністерства внутрішніх справ України в Криму, начальника головного управління, управління Міністерства внутрішніх справ України в області» замінити словами «директора Державного департаменту України з питань виконання покарань, начальника управління (відділу) Державного департаменту України з питань виконання покарань в Автономній Республіці Крим, області»;

доповнити статтю частиною третьою такого змісту:

«Для припинення групових протиправних дій за суджених та ліквідації їх наслідків використовуються сили і засоби виправно-трудових установ, а у разі потреби з дозволу Міністра внутрішніх справ України, начальника Головного управління Міністерства внутрішніх справ України в Криму, місті Києві, Київській області, начальника управління Міністерства внутрішніх справ України в області — органів та підрозділів Міністерства внутрішніх справ України»;

4) у статті 127 слова «органів внутрішніх справ» замінити словами «кримінально-виконавчої системи»;

5) у частині другій статті 128 слова «з органів внутрішніх справ» виключити;

6) у статті 130 слова «органів виконання покарань» і «органів внутрішніх справ» замінити словами «кримінально-виконавчої системи».

2. У частині другій статті 38¹² Закону України «Про судочесті України» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1981р., додаток до №24, ст.357; Відомості Верховної Ради України, 1994 р., №26, ст.204) слова «Міністерства внутрішніх справ України» замінити словами «Державного департаменту України з питань виконання покарань».

3. У частині першій статті 9 Закону України «Про міліцію» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., №4, ст.20; Відомості Верховної Ради України, 1992 р., №36, ст.526):

після слів «внутрішніх військ» і «Міністерства внутрішніх справ України» доповнити відповідно словами «особи рядового і начальницького складу кримінально-виконавчої системи» та «Державного департаменту України з питань виконання покарань»;

слова «працівників виправно-трудових установ» замінити словами «особи рядового і начальницького складу кримінально-виконавчої системи».

4. У Законі України «Про оперативну-розшукову діяльність» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., №22, ст.303; 1993 р., №11, ст.83; 1994 р., №11, ст.52; 1998 р., №26, ст.149):

1) у статті 5:

в абзаці другому частини першої слова «оперативно-режимними підрозділами місць позбавлення волі» виключити;

частину першу доповнити абзацом сьомим такого змісту:

«органів і установ Державного департаменту України з питань виконання покарань — оперативними підрозділами»;

2) у статті 9:

частину першу доповнити словами «органу, установи виконання покарань»;

частину другу і восьму після слів «Державною податковою адміністрацією України» та «Державна податкова адміністрація України» доповнити відповідно словами «Державним департаментом України з питань виконання покарань» і «Державний департамент України з питань виконання покарань».

5. У Законі України «Про загальний військовий обов'язок і військову службу» (Відомості Верховної

Ради України, 1992 р., №27, ст.385; 1993 р., №49, ст.457):

1) частину другу статті 18 після слів «органів внутрішніх справ» доповнити словами «кримінально-виконавчої системи», а після слів «Міністерства внутрішніх справ України» — словами «та Державного департаменту України з питань виконання покарань»;

2) підпункт «г» пункту 4 статті 37 після слів «Міністерства внутрішніх справ України» та «органів внутрішніх справ» доповнити відповідно словами «Державного департаменту України з питань виконання покарань» і «кримінально-виконавчої системи».

6. У Законі України «Про внутрішні війська Міністерства внутрішніх справ України» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., №29, ст.397; 1995 р., №42, ст.304):

1) абзац восьмий частини першої статті 2 викласти у такій редакції:

«виконання доручень адміністрації виправно-трудових установ і лікувально-трудових профілакторіїв щодо забезпечення внутрішнього порядку»;

2) в абзаці третьому частини першої статті 9 слова «а також контроль за особами, які утримуються у лікувально-трудових профілакторіях» виключити;

3) у частині третій статті 13 слова «та нагляді за особами, які в них утримуються» виключити.

7. У Законі України «Про пенсійне забезпечення військовослужбовців та осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., №29, ст.399; 1994 р., №24, ст.178; 1996 р., №17, ст.73; 1998 р., №26, ст.149):

1) преамбулу Закону після слів «податкової міліції» доповнити словами «осіб начальницького і рядового складу кримінально-виконавчої системи»;

2) частину другу статті 10 після слів «Державною податковою адміністрацією України» доповнити словами «Державним департаментом України з питань виконання покарань».

8. Частину п'яту статті 32 Закону України «Про статус народного депутата України» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., №3, ст.17; 1995 р., №35, ст.270) після слів «Служби безпеки України» доповнити словами «органів і установ виконання покарань», а після слів «Службі безпеки України» доповнити словами «Державному департаменту України з питань виконання покарань».

9. Підпункт «д» пункту 1 статті 5 Декрету Кабінету Міністрів України від 26 грудня 1992 року №13-92 «Про прибутковий податок з громадян» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., №10, ст.77, №26, ст.281, №34, ст.356; 1996 р., №9, ст.41, №45, ст.234) після слів «органів внутрішніх справ» доповнити словами «та кримінально-виконавчої системи».

10. У пункті 1 Постанови Верховної Ради України «Про тимчасові дільниці-поселення при виправно-трудових колоніях» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., №24, ст.267) слова «Міністерству внутрішніх справ України» замінити словами «Державному департаменту України з питань виконання покарань».

11. У пункті 1 Постанови Верховної Ради України «Про тимчасові слідчі ізолятори на територіях виправно-трудових колоній» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., №24, ст.268) із змінами, внесеними Постановою Верховної Ради України від 9 грудня 1997 року «Про інформацію Кабінету Міністрів України про хід виконання Постанови Верховної Ради України від 6 травня 1993 року «Про тимчасові слідчі ізолятори на територіях виправно-трудових колоній», слова «Міністерству внутрішніх справ України» замінити словами «Державному департаменту України з питань виконання покарань».

12. Пункт 3 статті 5 Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., №35, ст.358; 1994 р., №24, ст.184) доповнити підпунктом «д» такого змісту:

«д) органи і установи виконання покарань».

13. У законі України «Про попереднє ув'язнення» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., №35, ст.360):

1) у тексті закону слова «Міністерство внутрішніх справ України» в усіх відмінках замінити словами «Державний департамент України з питань виконання покарань» у відповідних відмінках;

2) у частині третій статті 7 слово «цензурі» замінити словом «перегляду»;

3) у частині п'ятій статті 18 слова «начальник управління внутрішніх справ області, начальник обласного управління служби безпеки» замінити словами

«начальник управління (відділу) державного департаменту України з питань виконання покарань в Автономній Республіці Крим, області, начальник Головного управління Служби безпеки України в Криму, начальник управління Служби безпеки України в області, місті Києві та Київській області, місті Севастополі», а слова «Міністр внутрішніх справ України» — словами «директор Державного департаменту України з питань виконання покарань»;

4) у статті 19:

у частині першій слова «Міністр внутрішніх справ України» замінити словами «директора державного департаменту України з питань виконання покарань», а слова «начальника управління внутрішніх справ і голови служби безпеки Республіки Крим, області, міст Києва та Севастополя» замінити словами «начальника управління (відділу) Державного департаменту України з питань виконання покарань в Автономній Республіці Крим, області, начальника Головного управління Служби безпеки України в Криму, начальника управління Служби безпеки України в області, місті Києві та Київській області, місті Севастополі»;

доповнити статтю частиною третьою такого змісту:

«Для припинення групових протиправних дій взятих під варту осіб та ліквідації їх наслідків використовуються сили і засоби місць попереднього ув'язнення, а у разі потреби з дозволу Міністра внутрішніх справ України, начальника Головного управління Міністерства внутрішніх справ України в Криму, місті Києві, Київській області, начальника управління Міністерства внутрішніх справ України в області — органів та підрозділів Міністерства внутрішніх справ України»;

5) у частині першій статті 21 слова «органів внутрішніх справ» замінити словами «кримінально-виконавчої системи».

14. У Законі України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., №11, ст.50):

1) пункт 1 частини першої статті 2 після слів «податкової служби» доповнити словами «органи і установи виконання покарань»;

2) пункт «а» статті 14 після слів «митних органів» доповнити словами «органів і установ виконання покарань».

15. У назві і пункті 1 Постанови Верховної Ради України «Про поширення на підприємства установ по виконанню покарань і лікувально-трудових профілакторіїв Міністерства внутрішніх справ України дії закону України «Про підприємства в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., №12, ст.61) слова «Міністерства внутрішніх справ України» замінити словами «державного департаменту України з питань виконання покарань».

16. Частину другу статті 25 Закону України «Про статус депутатів місцевих Рад народних депутатів» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., №24, ст.180; 1995 р., №1, ст.4) після слова «міліції» доповнити словами «або особою рядового, начальницького складу кримінально-виконавчої системи», а після слова «України» доповнити словами «органів і установ виконання покарань».

17. В абзаці дев'ятому частини першої статті 1 і в назві та частині першій статті 10 Закону України «Про органи і служби у справах неповнолітніх та спеціальні установи для неповнолітніх» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., №6, ст.35) слова «Міністерства внутрішніх справ України» замінити словами «Державного департаменту України з питань виконання покарань».

18. Статтю 6 Закону України «Про страхування» (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., №18, ст.78; 1998 р., №2, ст.4, №11-12, ст.50) доповнити пунктом 28 такого змісту:

«28) державне обов'язкове особисте страхування осіб рядового і начальницького складу та працівників кримінально-виконавчої системи».

19. У пункті 2.4 статті 2 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., №27, ст.181) слова «Міністерством внутрішніх справ України» замінити словами «Державним департаментом України з питань виконання покарань».

11. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 11 грудня 1998 року.

№312-XIV.

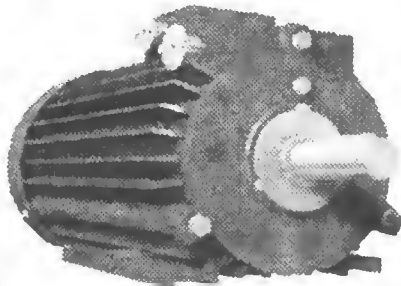
Згідно з регламентом Верховної Ради, закони та інші акти, надруковані в «Голосі України», є офіційною публікацією.

Електродвигатели

Общепромышленные АИР, 4А, 5А, 4АМУ, 4АМУ до 315 кВт
Взрывозащищенные АИМ, ВА, ВАО, ВРП до 132 кВт
Крановые МТ, 4МТ, АМТ до 160 кВт
Постоянного тока Д, ДЭ, ДК, ДПЭ
Рольганговые АР, АРМ

Низковольтная аппаратура
Эмальпровод (обмоточный)
Металлопрокат (чёрный)
Вентиляторы
Насосы

Ведис

Тел./факс: (095) 911-9018, 911-2948

Правління ВАТ «Інститут прикладної інформатики» повідомляє, що загальні збори акціонерів відбудуться 5 березня 1999 року о 15.00 за адресою: м. Київ, вул. Володимирська, 45-а, Будинок вчених НАН України.

Порядок денний:

1. Звіт голови правління.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Різне.

Початок реєстрації о 14.00.
При собі мати паспорт.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Регістр».

ГАЗ

на базе шассі:

ЗИЛ
«Киевреммех» реалізує:

- автовышки h= 12 - 28 м.;
- асенизационные машины КО-503В;
- автоцистерны V= 4 м³;
- бензовозы БЦ-4,9; БЦ-7,8;
- мусоровозы КО-413, КО-431;
- пескоразбрасыватели КО-713;
- бульдозера ДТ-75, Т-170;
- экскаваторы ЮМЗ, МТЗ, ЭО-3323А.

Поставим по договору любую дорожно-строительную и коммунальную технику СНГ.

г. Киев,
Ул. Уборевича, 21-А

тел.: /044/ 450 3181
факс: /044/ 452 1846

Інформація про емісію акцій відкритого акціонерного товариства «Шосткинський міськмолкомбінат»

1. Характеристика емітента:

1.1. Найменування емітента: відкрите акціонерне товариство «Шосткинський міськмолкомбінат»

1.2. Місцезнаходження: Україна, 245110, Сумська обл., м. Шостка, вул. П. Комуни, 27-а, телефон 2-30-64, телефакс 2-30-55.

1.3. Дата державної реєстрації акціонерного товариства: Відкрите акціонерне товариство зареєстровано розпорядженням виконкому Шосткинської міської Ради народних депутатів № 70 від 21 червня 1994 року (свідцтво № 00447103) перереєстровано розпорядженням Шосткинської міської ради народних депутатів № 3 від 5 січня 1998 року.

1.4. Загальний обсяг статутного фонду становить 137090 грн. Повністю сплачений.

2. Дані про емісію акцій:

2.1. Рішення про емісію акцій нової номінальної вартості прийняте загальними зборами акціонерів від 20 березня 1998 р., протокол № 3.

2.2. Мета емісії акцій — збільшення статутного фонду у зв'язку з індексацією основних фондів.

2.3. Загальна сума випуску акцій — 10533995,6 грн.

2.4. Номінальна вартість акцій — 19,21 грн.

2.5. Кількість акцій — 548380 шт.

2.6. Тип і категорія акцій — всі акції прості іменні.

2.7. Серія акцій — А.

Порядкові номери акцій — № № 000001 — 548360.

2.8. Форма випуску — документарна. Власникам акцій видається сертифікат акцій на сумарну кількість акцій, якими володіє акціонер.

2.9. Акції попереднього випуску обмінюються на акції нової номінальної вартості за правилом: 1 акція попереднього випуску — 1 акція нової номінальної вартості.

Видача тимчасових письмових зобов'язань буде проводитись з 1 лютого 1999 року за адресою: 245110, Сумська обл., м. Шостка, вул. П. Комуни, 27-а.

Термін обміну — необмежений.

Не пізніше ніж через 6 місяців після реєстрації випуску акцій в Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку акціонерам видаватимуться сертифікати акцій.

2.10. Власники акцій мають право:

- брати участь і голосувати на загальних зборах акціонерів особисто або через своїх представників;
- обирати й бути обраними до органів управління товариства;
- брати участь у розподілі прибутку товариства та одержувати його частку (дивіденди);
- отримувати інформацію про діяльність товариства;
- розпоряджатися акціями, що їм належать, у порядку, визначеному чинним законодавством та статутом товариства.

Голова правління відкритого акціонерного товариства «Шосткинський міськмолкомбінат»
Л. О. РУДАКОВА.

ВАТ «Хмільницький завод сухого знежиреного молока» запрошує акціонерів на збори, які відбудуться 4.03.1999 р. о 10.00 у клубі заводу по вул. Червоного Козацтва, 2, м. Хмільник, Вінницької області.

Порядок денний:

1. Звіт голови правління акціонерного товариства про підсумки роботи за 1998 рік.
2. Затвердження статуту товариства.
3. Вибори керівних органів.
4. Різне.

Довідки за тел.: 22-61; 24-97.

До уваги акціонерів АТЗТ «Житомирвотресурси»

Повідомляємо, що загальні збори акціонерів відбудуться 25 лютого 1999 р. о 14.00 за адресою: м. Житомир, вул. Вітрука, 2/144.

Порядок денний:

1. Обрання голови, членів правління та ревізійної комісії.
2. Затвердження реєстрації.
3. Інше.

Реєстрація акціонерів проводиться з 12.00 на підставі паспорта і доручення для представників акціонерів.

Частная фирма "Расава"

Юридический адрес:

г. Харьков, ул. 12 апреля, 7
кв 37, р/счета нет.

Возбуждено уголовное дело о банкротстве в Арбитражном суде Харьковской области

310022 г. Харьков,

пл. Свободы, 5 Госпром,
8-й подъезд.

Дело № 11005/7-72

Арбитражный суд Автономной Республики Крым по заявлению ГНИ в Симферопольском районе возбудил дело № 5082-6 от 30.10.98 г. о признании банкротом фирмы «ВАТ-Крым» ЛТД. Автономная Республика Крым, Симферопольский район, с. Мирное, ул. Совхозная, 20, р/с 0026003259 в АКППБ «АВАЛЬ», МФО 324021, ОКПО 22264171.

Кредиторам, а также возможным санаторам направлять заявления с имущественными требованиями в течение месяца со дня опубликования объявления по адресу: 333000, Автономная Республика Крым, ул. К. Маркса, 18, Арбитражный суд АР Крым.

Арбитражным судом Автономной Республики Крым (333000, г. Симферополь, ул. К. Маркса, 18) рассматривается дело № 506-5 о признании банкротом общества с ограниченной ответственностью «Искра».

Юридический адрес: Автономная Республика Крым, г. Джанкой, ул. Промышленная, 2-а. Р/с 26001000506 в Джанкойском отделении филиала АБУББ «Грант» «Джанкой-Грант», МФО 324719.

Претензии возможных кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбитражный суд Харьковской обл. (310022, м. Харьков, Держпром, 8 під.) порушив справу № Б-9562/7-74 про банкрутство НВТ «Промсервіс» (310037, м. Харьков, пр. Московський, 199; р/р 3467724 у Фрунзенському УАК ПІБ м. Харкова, МФО 351179, ОКПО 21211356).

Арбитражный суд Харьковской обл. (310022, м. Харьков, Держпром, 8 під.) порушив справу № 9665/7-11 про банкрутство ЧПКФ «Екоресурс» (м. Харьков, вул. Танкопія, 13/9, кв. 50; р/р 26007198676001 в ХФКБ «Приватбанк» м. Харкова, МФО 351535, ОКПО 23331834).

Арбитражный суд Харьковской обл. (310022, м. Харьков, Держпром, 8 під.) порушив справу № 11063/7-11 про банкрутство АТ «Укрвотресурс». Юридична адреса: 310002, м. Харків, Київський р-н, вул. Чернишевського, 66. Поточний рахунок 26003198142001 в ХФКБ «Приватбанк» м. Харкова, МФО 351533.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Уважаемые акционеры ОАО «Хлебокомбинат № 2»!

Правление ОАО «Хлебокомбинат № 2» сообщает об изменении в повестке дня общего собрания акционеров ОАО «Хлебокомбинат № 2», которое состоится 29.01.99 г. по адресу: г. Запорожье, ул. Тургенева, 29 в 13-00

Повестка дня общего собрания акционеров дополнена следующими вопросами:

- внесение изменений в Устав ОАО «Хлебокомбинат № 2»;
- изменение размера Уставного фонда ОАО «Хлебокомбинат № 2»;
- создание филиалов ОАО «Хлебокомбинат № 2» и утверждение положений о филиалах.

Правление ОАО «Хлебокомбинат № 2».

Арбитражный суд Полтавської області (314000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1) порушив справу № 8/145 про визнання банкрутом Лубенської райспоживспілки (юридична адреса: 315500, Полтавська обл. М. Лубни, пл. Кірова, 2, р/р 2600730160 у відділенні Ощадного банку № 146 м. Лубни, МФО 391269). Претензії кредиторів та санаторів приймаються протягом місяця від дня публікації.

ООО «Предприятие «Бизон» сообщает об утере свидетельства о регистрации плателика НДС № 25687410, индивидуальный номер 067113218173, выданное ООО «Предприятие «Бизон» Шосткинкой государственной налоговой администрацией 03 декабря 1997 года. Вышеуказанное свидетельство считать недействительным.

Арбитражным судом Херсонской области (г. Херсон, ул. Горького, 18) возбуждено дело № 5/119-6 о признании банкротом ОАО «Горностаевское РТЦ», Херсонская область, пгт Горностаевка, р/с 26006200143001 в Горностаевском отделении АК АПБ «Украина» Херсонской области, МФО 352071, код ОКПО 03762992.

Претензии кредиторов и заявления возможных санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбитражный суд м. Киева за заявами Державної податкової інспекції у Радянському районі м. Києва порушив справи про банкрутство:

1. Малого приватного підприємства «Реконструкція», справа № 12/347-6. Юридична адреса: м. Київ, вул. Туполева, 18-Д. Р/р 1468168 в АКБ «Київ», МФО 321024, код 21629535.

2. Закритого акціонерного товариства «Авіаційна компанія «Сінком-авіа», справа № 6/306.

Юридична адреса: м. Київ, вул. Баумана, 23-2. Р/р 26003200002050, в/р 26007284002050 в Київській міській дирекції УСБ, МФО 322012, код 24595080.

Майнові вимоги кредиторів та можливих санаторів подавати до Арбітражного суду м. Києва протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбитражный суд Чернігівської області (250000, Чернігів, вул. Леніна, 43) порушив справу № 2/219 про банкрутство КСП «Перше травня» (Чернігівська обл., с. Мена, КСП «Перше травня», р/рахунок 26003200240001 в АПБ «Україна», МФО 353188, код 037947430).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Предприятие ООО «ИКС Украина», зарегистрированное Печерской районной государственной администрацией г. Киева 06.12.95 г., свидетельство о регистрации № 23744677 код ОКПО 23744677, р/с № 260080068900 в АБ «Брокбизнесбанк», МФО 300249 ликвидируется.

Заявления кредиторов принимаются по адресу: ул. Институтская, 25 в течение 2-х месяцев.

Арбитражный суд Вінницької області (287100, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 7) порушив справу № 436/5 про банкрутство Тростянецького ССТ (288330, смт Тростянець Вінницької області, р/р 26001200211001 в АПБ м. Тростянець, МФО 302300, код 01742212).

Кредиторам звертатися протягом місяця до арбітражного суду.

Арбитражный суд Автономной Республики Крым (г. Симферополь, ул. К. Маркса, 18) возбудил дело № 5756-5/98 о банкротстве производственно-коммерческого частного предприятия «Новый Крым» (г. Алушта, ул. Автомобильная, 11; р/с 2600531814002 в АКБ «Укрсоцбанк» г. Алушта, МФО 324032).

Целью этого объявления является выявление кредиторов и санаторов.

Арбитражный суд Херсонської області (325000, м. Херсон, вул. Горького, 18) порушив справу № 6/222-Б про банкрутство Новотроїцького ССТ (360666, смт Новотроїцьк, вул. Гагаріна, 12, р/р 26006201316001 в АК АПБ «Україна» м. Новотроїцьк, МФО 352134, код 01770438).

Кредиторам звертатися протягом місяця до арбітражного суду.

Арбитражным судом Автономной Республики Крым (333000, г. Симферополь, ул. К. Маркса, 18) рассматривается дело № 513-5 о признании банкротом хозрасчетного ремонтного управления № 12.

Юридический адрес: Автономная Республика Крым, Джанкойский р-н, с. Медведовка. Р/с 26002200141001 в Джанкойском отделении АК АПБ «Украина», МФО 324065.

Претензии возможных кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

У номер

✓ Київ

Тут не стій, там не ходи

Ця трагедія сталася в суботу в Дніпровському районі столиці. На 4-му поверсі будинку по вул. Гагаріна, 8 відвалилася частина балкона, внаслідок чого загинула людина, яка випадково перебувала під ним. Ведеться слідство, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Нашу якість визнали в Європі та Америці

Результатом шестирічної копіїткої праці двотисячного колективу Київського заводу цивільної авіації № 410 стало вручення міжнародного сертифіката на систему якості ISO-9002 в сфері ремонту, технічного обслуговування і виконання модифікацій авіаційної техніки з акредитацією в США і Франції.

За оцінками зарубіжних експертів, які працювали в складі комісії з сертифікації міжнародної технічної організації «Бюро Верітас Кваліті Інтернешнл» (Великобританія), на заводі, окрім вказаного стандарту, фактично втілено основні елементи Об'єднаних європейських авіаційних правил — JAR-145. Крім цього, відзначалося, що серед авіаремонтних підприємств Східної Європи, котрі займаються капітальним ремонтом літаків і авіадвигунів, завод 410 займає в системі якості лідируючі позиції. Відремонтовані тут літаки успішно експлуатуються майже в 40 країнах світу.

✓ Ужгород

Гори в русі

Уночі з п'ятниці на суботу сім'я Гаптурів із присілку села Копаншевого — Хустця, що в Хустському районі, була потривожена гулом. Просто на будинок, що споруджений над потічком, посунулася гора, знісши спочатку сад, а згодом засипавши аж під дах і будинок. Та він устояв. Удалося врятувати і хатне майно. Під ранок шість членів родини вже були відселені, на місце селового потоку прибула техніка, щоб запобігти подальшому зсуву. Причиною селю — тавнення снігів та перезволоження скельного ґрунту.

✓ Луцьк

Пісня дружби АКТУАЛЬНА ЗАВЖДИ

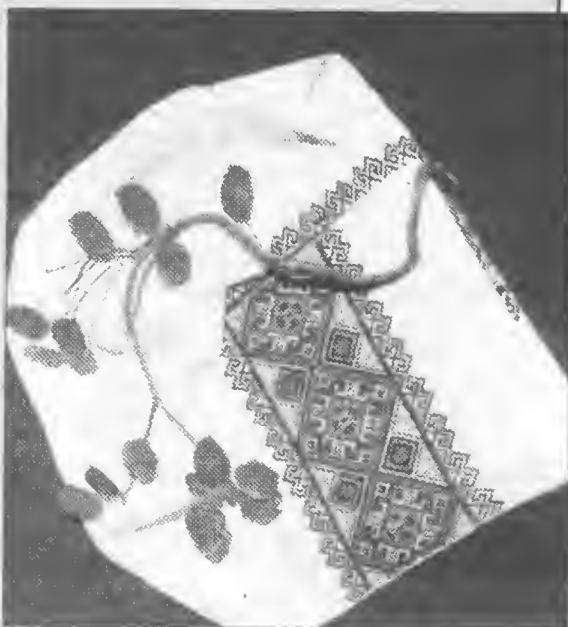
Уперше за час існування транскордонного об'єднання європейців «Буг» на Волині відбувся міжнародний форум молоді, організований управлінням у справах сім'ї і молоді облдержадміністрації та україно-польським форумом імені В'ячеслава Липинського. Представники молодіжних організацій України і Польщі, які працюють за програмою «Молодь європейського «Буг», зустрілися з керівниками області і міста Луцька, народними депутатами України від Волині, ознайомилися з історичними місцями Луцька і Володимира-Волинського. Свої добрі наміри молоді планує реалізувати через спільні семінари, навчання, конференції, школи демократії, молодіжні табори.

✓ Вінниця

Вишиванко моя, вишиванко...

Вінничанин Володимир Титаренко більше двадцяти років збирає у селах області зразки старовинної подільської вишивки — рушники, сорочки, серветки тощо. Але не ради колекції. Мистецтвознавець досліджує орнаменту класичної вишивки краю. Роботи майстринь Поділля, вважає В. Титаренко, неодмінно супроводжуються такими атрибутами, як ромб і хрест (перший означає жіноче, другий — чоловіче навчання). Мистецтвознавець зробив ще одне відкриття: орнамент класичної вишивки має багато схожого з малюнками на гончарних виробках часів... трипільської культури, знайдених археологами на Вінниччині.

Незабаром майстер зможе виставити свою колекцію «на люди». Адміністрація Вінницького технічного університету, на прохання В. Титаренка, взялася за створення лабораторії дослідження орнаментики народних виробів.

Подайте, не минайте

Соціальний зріз

1999-й у світі оголошено роком людей похилого віку. Задля того, щоб привернути увагу до престарілих. А в нас вони, якщо чесно, бідують, страждають і вмирають. Кинути напризволяще, мов зайві і нікому не потрібні. Мов недоречне «навантаження» до тих труднощів, які переживаємо.

Як можна, скажімо, мовчати про мізерні пенсії, яких уже й на хліб та молоко не вистачає. Не кажучи вже про гостинці для внуків. На Дніпропетровщині в середньому пенсіонери отримують по 61 гривні. Та мало не чверть їх лише по 37, і навіть менше. І це чистісіньке блядство, коли дискутують, наскільки ці суми відстають від межі пристойного забезпечення. Та пенсіонери нині за будь-якою межею, не мають уже й на смерть.

Нещодавно знову відвідав будинок-інтернат для престарілих та інвалідів на околиці Дніпропетровська. Щодо умов проживання — зміни в гірший бік. Але ось що «цікаво»: на геть скромне утримання кожного пацієнта тут усе ж витрачають майже 350 гривень щомісяця. Понад сто гривень — тільки на більш-менш у рамках допустимих біологічно-медичних норм харчування. Як же все це співвідноситься з фінансовими можливостями, приміром, самотніх престарілих, котрі живуть «автономно»? А ко-

ли пенсії немічних батьків стають фактично єдиним джерелом існування і для «безробітних» дітей та малолітніх онуків, що нині трапляється надто часто?

Тепер мало не за героїзм подають старання нашого уряду наповнювати Пенсійний фонд, щоб бодай вчасно виплачувати оті нещасні гривні. Та коли наприкінці листопада минулого року в Дніпропетровську на сесії обласної обговорювалися «нетрадиційні» методи цих, даруйте, потуг, з'ясувалося, що справді потворне. Як ото підприємства векселя-

ми погашають свою заборгованість, то безслідно зникає близько половини сум, котрі вони «перекривають». А погашення сільгосппродукцією — зерном, соняшником, цукровими буряками — обертається ще більшими «втратами». Точніше, прямо заявив голова депутатської комісії з питань соціального розвитку, бюджету та фінансів Віктор Ве-

ретенников, лівова частка коштів потрапляє «в інші кишені». Та чи треба з цього дивуватися? Цькуючи минуле, насправді знищили і розікрали геть усе, що було в ньому створене, а тепер заперяють, наче престарілі з облизнем тому, що не набали на свою старість.

Микола НЕЧИПОРЕНКО. Дніпропетровськ.

Fata morgana

Сьорбаючи потроху гарячу каву, Віра Павлівна засумувала за своїми дітьми. Розлетілися її пташенята: один — до Америки, другий — до Німеччини, шукати кращої долі та наречених. Залишилася вона сама. Важко було. Та рідний уряд і Верховна Рада подбали про неї. Скупа стареча сльоза скотилася по зморщках обличчя.

Віра Павлівна віднесла посуд у посудомийну машину, одягла шубу і вийшла на вулицю. Постовий міліціонер Степан допоміг їй перейти через дорогу і сісти у «рафик» соціальної служби, який плавово покотив святковим бульваром рідного міста до районної ошадкаси. Тут Віру Павлівну вже чекали, щоб задалегідь виплатити пенсію до Нового року і вручити святкові подарунки від муніципалітету. Голова міськради полюбляв несподіванки. На своїх передвборчих мітингах він завжди закликав громадян поважати старість і шанувати людей, на долю яких випали тяжкі випробування під час війни та людські страждання під час Великої перебудови і становлення Незалежності країни. «Наших героїв-пенсіонерів треба на руках носити!» — стверджував він.

От і тепер біля дверей Віру Павлівну підхопили чийсь сильні руки й обережно понесли до віконця виплати

пенсій. Цієї миті Віра пригадала свого чоловіка. У молодості він теж любив носити кохану на руках. Крім нього, цього ніхто не робив.

Чи то від суми грошей, яку жінка отримувала в касирки, чи то від процедури просування до віконця у Віру Павлівну трохи потемніло в очах. На отримані гроші можна було купити автомобіль. Випивши келих шампанського з працівниками ошадкаси, пенсіонерка вийшла на свіже повітря. У грудях шалено стукотіло серце. «Не вистачало ще від щастя дістати інфаркт», — подумала Віра Павлівна і запліла свою радість валідолом.

... Серце боліло, як і напередодні. Ніг вона не чула — від холоду не рятував навіть Льончик, що вмовився зверху коври. З рота, коли вона дихала, йшла пара. В кімнаті стояла запашна суміш корвалолу, брудної білизни і свіжого морозцю.

Віра почувала на кухні поставити чайника і погрітись біля комфоркового вогню. «Все ж таки мудра тварина ведмідь — спить собі цілу зиму і їсти не хоче. Напевно, ще й чудові сни бачить. Треба й мені більше спати, може, так і перезимую», — думала вона, гріючи вузлуваті сніні пальці над блакитною газозовою квіткою...

Ольга ВІТЕР.

Плата за приватизоване житло

Питання по суті

Я приватизувала квартиру, а плату за неї як до приватизації — квартирплату і комунальні послуги. Роз'ясніть, чи повинна я платити квартирплату за власне житло?

Любов ОНИЩЕНКО. Тернопільська область.

Згідно з пунктом 1 ст. 10 Закону України «Про приватизацію державного житлового фонду» утримання приватизованих квартир (будинків) здійснюється за рахунок коштів їх власників згідно з Правилами користування приміщеннями житлових будинків та прибудинкових територій, які затверджуються Кабінетом міністрів України, незалежно від форм власності на них.

Постановою Кабінету міністрів України від 22 червня 1998 р. № 939 затверджено склад витрат підприємств житлового господарства, пов'язаних з утриманням будинків і прибудинкових територій, що входять до квартирної плати (плати за утримання житла).

Так, до складу витрат підприємств житлового господарства на утримання будинків і прибудинкових територій належать такі витрати:

а) утримання обслуговуючого пер-

соналу, робітників, що проводять поточні ремонти господарським способом та апарату управління, а також відрахування на соціальні потреби від витрат на оплату праці зазначеного персоналу;

б) експлуатація будинкового господарства: враховується прибирання прибудинкової території, вивезення сміття, освітлення і утримання місць загального користування, протипожежні заходи, дезинфекція і дератизація, озеленення, утримання та обслуговування електроплит;

в) амортизація (знос) будівель, споруд, машин, обладнання, інвентарю;

г) капітальний ремонт будівель, споруд, машин, обладнання;

д) поточний ремонт житлового фонду: враховується профілактичний ремонт; непередбачений ремонт; технічні огляди будівель, споруд та елементів зовнішнього благоустрою; підготовка житлового фонду до роботи в осінньо-зимовий період;

е) експлуатація та обслуговування ліфтів (крім капітального ремонту).

Квартирплату становить 19 коп. за кв. м.

Марина КОВАЛЬЧУК, юристконсульт.

Можете купити астероїд

Учені Бахчисарайської астрофізичної обсерваторії, щоб хоч якось заробити, «продали» відкритий ними останній астероїд. Його купив президент Калмікії Кірсан Ілюмжинов, залишивши за собою право дати назву щойно відкритому яскравому небесному світі.

Так кримським зорезнавці вишукують кошти на оплату електроенергії, здатної оживити нові американські прилади. Ними замінили вітчизняне устаткування, яке ще вчора було найдосконалішим у світі. Це завдяки йому було відкрито людство космос, адже перші польоти в його глибини забезпечили і бахчисарайські вчені.

Нині вони відмовилися навіть від копійок, які отримували від екскурсій. Змусили їх до цього останні «просвітницькі відвідини» бахчисарайських школярів. «Зворушені» натхненною розповіддю про «гармонію небесних сфер» діти викрали деталі дорожніх приладів. Всі заклики повернути викручені «блискучі цяцьки», без яких неможлива методична обсервація Чумацького шляху, досі відгуку не знайшли.

Та навіть тимчасово «паралізовані» астрофізики Криму таки візьмуть участь у проекті НАСА з підготовки польоту на Марс 2015 року, що підтверджує міжнародне визнання досягнень вітчизняної космічної науки.

Віктор ХОМЕНКО.

Сімферополь.

Скупа стареча сльоза скотилася по обличчю

Дмитро ГРИДЖУК:

«Ми настроєні оптимістично»

Розроблено програму
із зміцнення банку
«Україна» до 2003 року

Останнім часом засоби масової інформації багато уваги приділяли банківській «Україні», що пояснюється обранням нового правління агропромбанку та його голови — Дмитра ГРИДЖУКА.

А оскільки інколи лунають побажання, щоб банк у своїй роботі «не відривався від бід народних», то ми й запитали Дмитра Миколайовича, чи справедливі, на його думку, такі зауваження?

— Ні, ми не вважаємо їх справедливими. Хто, скажіть, не чув про виплачувані ось уже другий рік нашим банком компенсації громадянам України, які потерпіли від нацистських переслідувань, про що через тесу ми майже кожного місяця інформуємо громадськість. Цифри — вперта річ, тому без них мені аж ніяк не обійтися. За станом на 01.12.98 р. в банку «Україна» компенсаційні виплати за цей період отримали 114 тисяч 485 осіб із числа колишніх оstarбайтерів, в'язнів концтаборів. Людям, які зазнали фашистського лиха, виплачено одноразових допомог на загальну суму 66 млн. 904 тис. 707 німецьких марок. Найближчими місяцями плануємо завершити виконання зобов'язань, що їх у цьому зв'язку взяли на себе, уклавши відповідний договір з Українським національним фондом «Взаєморозуміння і примирення». Загалом банк має сплатити жертвам нацизму належних їм компенсацій на загальну суму 85 млн. 181 тис. 946 німецьких марок.

Або взяти хоча б індексацію вкладів акціонерів до статутного фонду банку «Україна». За період з 1991-го по 1998 роки ми здійснювали її чотири рази: 20 травня 1993 року, 22 листопада 1993 року, 22 березня 1994 року і 22 травня 1995 року. Сумарний рівень усіх здійснених банком індексацій вкладів до його статутного фонду становить 12 500 відсотків. Мабуть, зайве доводити зиск, який від цього отримали наші акціонери, котрих, до речі, нині понад 335 тис. осіб.

Міг би тут навести й інші контраргументи з послужбового диску банку «Україна». Втім, завжди знайдуться люди, які

отримують задоволення від вишукування недоліків, люди, які намагатимуться переконати вас у тому, що ваші цілі не варті тих зусиль, що ви вкладаєте в їх досягнення...

— Дмитре Миколайовичу, ви взяли на себе відповідальність за долю одного з найбільших у нашій країні банків. Коли приймали «Україну», стан справ у вашій банківській установі був аж ніяк не задовільний. Дуже легко в такій непростій ситуації дати волю негативним емоціям. Як працюється вам на новій посаді?

— Робота голови правління в такому великому банку, як наш, дає достатньо адреналіну серцю. І все-таки намагаюся не дозволяти негативним емоціям узяти себе в полон. Для нового керівника найголовніше — швидко пізнати і зрозуміти людей, з якими працюєш. Передусім тих, хто очолює в регіонах наші дирекції, а також управління та відділи в центральному апараті банку. Цим і займаюся насамперед.

Безумовно, новому складові правління агропромбанку працювати справді нині нелегко. Сьогодні для нас дуже важливо зберегти довіру людей до нашого банку. В листопаді мільйонним тиражем з допомогою наймасовіших газет ми розповсюдили свій відкритий лист до вкладників, акціонерів і клієнтів банку «Україна», де прямо й чесно розповіли про свої турботи. Вся річ у тім, що в банківському обслуговуванні клієнтів установами нашого банку восени, як ви вже знаєте, виникли певні утруднення. Далася взаємна і складна економічна ситуація в країні, і не повернення банківських частин боргів за раніше виданими кредитами, і низка інших при-

чин, що призвело до істотного скорочення наших доходів. Але кожному, гадаю, зрозуміло: все, що сталося, — це не крах банку «Україна». Цього немає і, сподіваюся, не буде ніколи! Згадаймо, що сукупні активи балансу банку нині становлять 3 млрд. 461,5 млн. гривень, капітал — 526,4 млн. грн., у т. ч. статутний фонд — 70,3 млн. грн. І все-таки нам треба виправляти в банку фінансову ситуацію, наרוшуючи м'язи. Це як підтримування вогню в топці парового двигуна. Вам слід створити достатній тиск, щоб локомотив долав підйом; а якщо в топці двигуна недостатньо гаряче, він загложне і локомотив покотиться назад.

— Я зрозумів вас так, що банк, як будь-який відлагоджений організм, має управлятися ефективно. Чи ви хочете сказати, що секрет успіху в будь-якій справі — розпалене до краю бажання?

— Знаєте, всіх нас чекає майбутнє, яке самі собі створюємо. Тож правління банку поставило перед собою конструктивну мету — зосередитися на можливостях з досягнення успіху, а не на ймовірності поразки. Для цього ми розробили «Заходи із зміцнення фінансового стану та платоспроможності банку «Україна» на період до 2003 року». Всі вони спрямовані на те, щоб не тільки відновити діяльність агропромислового банку, а й зміцнити банк «Україна» як самостійну структуру. Структуру, яка має на сьогодні 26 дирекцій, 528 відділень і 660 безбалансових підрозділів, де працюють понад 20 тис. осіб. Це — одна з наших основних конкурентних переваг, отже, такий вираз треба оптимально задіяти на користь справи.

— Що й казати, український фінансовий ринок значною мірою формується найбільшими вітчизняними банками. І коли це так, то спроби применшити роль банку «Україна», а то й зруйнувати його, так само абсурдні, як знищення рятувальних засобів на кораблі, що зазнає лиха. Скажіть, за рахунок реалізації яких заходів маєте намір нев-

довзі вивести банк на прибутковий, конкурентоспроможний діяльність?

— Розповісти докладно про це не вистачить газетної площі. І ви, гадаю, погодитесь зі мною, бо програма наших практичних дій — це 68 сторінок компактного тексту.

— І все-таки, чи не можна, не вдаючись у подробиці, пояснити це більш виразно?

— Свої банківські проблеми ми розв'язуємо нині шляхом реалізації програми зміцнення банку «Україна», яка базується на трьох ключових стратегіях. Перша — передбачає реформування системи управління банком. Практично це означає домогтися змін, що дають змогу забезпечити оптимальну чисельність банківського персоналу, ліквідувати збиткові відділення, запровадити між структурними підрозділами банку нову модель господарсько-фінансових відносин, удосконалити, виходячи з конкретних результатів, систему оплати праці. Друга стратегія підпорядкована досягненню і стабілізації платоспроможності та ліквідності. Підвищити ефективність управління активами і пасивами, запровадити ризикменеджмент, наростити ресурсний потенціал банку, визволити ресурси з його проблемних активів, знизити дебіторську заборгованість — ось реальні способи забезпечити нормальний режим функціонування банку «Україна». Дуже важливий також третій стратегічний напрям, мета якого — уникнути негативних наслідків у нашій діяльності, поступово наרוшувати прибутковість фінансової структури. Запитаєте, яким чином можна цього досягти? Передусім, за рахунок поліпшення якості обслуговування та розширення спектра банківських послуг. По-друге, шляхом підвищення доходності активних операцій банку. І, нарешті, за рахунок скорочення небажанських, зокрема адміністративно-управлінських, витрат. Такий план дій дає змогу з найменшими втратами зберегти наш банківський бізнес, конкурентоспроможність і забезпечити

економічні інтереси всіх сторін. Одне слово, ми настроєні оптимістично.

— Без сумніву, позитивну роль у зміні ситуації, що склалася, на краще відіграє допомога Національного банку України. Чи не так?

— По суті, ви вже самі відповіли на своє запитання. Я тільки хотів би нагадати дві речі. Мабуть, вирішальне значення тут мало вимогливо-конструктивне ставлення до банку «Україна» з боку центробанку країни. Національний банк України не тільки підтримував запропоновану нами схему санування агропромбанку, що зберігає його марку, а й прийняв рішення про надання нам стабілізаційного кредиту в розмірі 150 мільйонів гривень, за що ми дуже вдячні голові НБУ Вікторові Юшенку. Це дає нашій новій управлінській команді змогу вжити оперативних заходів щодо компенсації втрат, яких ми зазнали, є важливою умовою безперебійного обслуговування клієнтів, здійснення банківських операцій.

— Гарзд. А як у банку «Україна» сьогодні йдуть справи?

— Я вам дуже вдячний за те, що виявили до цього інтерес. Те, про що запитали мене, нині хвилює багатьох. Завдяки здійсненню антикризових заходів, використанню коштів стабілізаційного кредиту, останнім часом показники діяльності банку «Україна» значно поліпшилися. Шоденний аналіз перебігу реалізації програми наших практичних дій, про що розповідав вище, свідчить про те, що банк суворо виконує намічене. Тобто фінансова ситуація в нашому банку має тенденцію до поліпшення. Справді, досвід учить нас, що завжди можна знайти розв'язання складної проблеми, якщо не пожалкувати часу на поглиблений аналіз ситуації і розробку адекватних заходів-відповідей. Ми мусимо, просто зобов'язані підтвердити справою, що надії на нас керівництва НБУ, акціонерів і клієнтів агропромислового банку виправдалися.

Розмову вів
Андрій ПРОКОПЕНКО.

ЗАКОН
УКРАЇНИПро спеціальний режим
інвестиційної діяльності у Закарпатській області

Цей Закон визначає спеціальний режим інвестиційної діяльності у Закарпатській області.

Стаття 1. Згідно з цим Законом запроваджується на строк 15 років спеціальний режим інвестиційної діяльності у Закарпатській області (далі — спеціальний режим інвестиційної діяльності) щодо реалізації інвестиційних проєктів у пріоритетних видах економічної діяльності, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 2. Спеціальний режим інвестиційної діяльності передбачає встановлення відповідно до цього Закону податкових і митних пільг для суб'єктів підприємницької діяльності, які уклали договір з місцевими державними адміністраціями щодо реалізації інвестиційного проєкту. Форма типового договору затверджується Кабінетом Міністрів України.

Спеціальний режим інвестиційної діяльності передбачає:

1) звільнення не більш як на 5 років від обкладення ввізним митом і податком на додану вартість під час ввезення в Україну устаткування та обладнання (крім підакцизних товарів) для реалізації інвестиційного проєкту.

У разі відчуження зазначеного устаткування та обладнання до закінчення строку реалізації інвестиційного проєкту ввізне мито та податок на додану вартість справляються, як при імпорті товарів;

2) звільнення на 2 роки від оподаткування прибутку новоствореного, в тому числі у процесі реструктуризації, підприємства, інвестиція в яке є еквівалентною не менш як 250 тисячам доларів США, а також прибутку діючого підприємства, одержаного від інвестування в його реконструкцію або в його модернізацію, якщо така інвестиція дорівнює не менш як 250 тисячам доларів США.

З третього по п'ятий рік прибуток підприємства, зазначеного в абзаці першому цього пункту, оподатковується за ставкою у розмірі 50 відсотків діючої ставки оподаткування.

Пільга, передбачена абзацом першим цього пункту, застосовується з моменту одержання першого прибутку.

Порядок обчислення прибутку діючого підприємства, одержаного від інвестування в його реконструкцію або в його модернізацію, що звільняється від оподаткування, визначається Державною податковою адміністрацією України;

3) звільнення на 2 роки новостворених підприємств від сплати збору до Державного інноваційного фонду;

4) невиключення до валового доходу підприємства з метою оподаткування одержаної згідно з інвестиційним проєктом суми інвестиції у вигляді: коштів;

матеріальних цінностей; нематеріальних активів, вартість яких у конвертованій валюті підтверджено згідно з законами (процедурами) держави інвестора або міжнародними торговельними звичаями, а також експертною оцінкою в Україні, включаючи легалізовані на території України авторські права, права на винаходи, промислові зразки, знаки для товарів і послуг, ноу-хау.

У разі, коли протягом звітного податкового періоду відбувається часткове або повне відчуження передбаченої пунктами 2 і 4 цієї статті інвестиції, суб'єкт підприємницької діяльності, який одержав інвестицію, зобов'язаний сплатити у повному обсязі податок з прибутку, одержаного у такому звітному (податковому) періоді.

Стаття 3. Установити, що інвестиційні проєкти, які реалізуються у пріоритетних видах економічної діяльності, є пріоритетними для залучення кредитів, що надаються під державні гарантії, від іноземних держав, міжнародних фінансових організацій, іноземних банків, інших фінансово-кредитних установ.

Стаття 4. На період до 2004 року не підлягають оподаткуванню доходи громадян — суб'єктів підприємницької діяльності, одержані від надання туристичних послуг у населених пунктах За-

карпатської області, яким надано статус гірських.

Стаття 5. У разі зміни спеціального режиму інвестиційної діяльності, визначеного цим Законом, на вимогу суб'єкта підприємницької діяльності застосовуються умови, що діля на момент укладення договору з місцевою державною адміністрацією щодо реалізації інвестиційного проєкту.

Стаття 6. Прикінцеві положення

1. Кабінету Міністрів України: визначити перелік пріоритетних видів економічної діяльності, щодо яких запроваджується спеціальний режим інвестиційної діяльності;

затвердити форму типового договору між суб'єктами підприємницької діяльності та місцевими державними адміністраціями щодо реалізації інвестиційного проєкту.

2. Державній податковій адміністрації України визначити порядок обчислення прибутку діючого підприємства, одержаного від інвестування в його реконструкцію або в його модернізацію, що звільняється від оподаткування відповідно до пункту 2 статті 2 цього Закону.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
24 грудня 1998 року.
№357-XIV.

Тече, хвилюється цілюща вода

Традиції

З давніх-давен вважається, що опівночі 19 січня перед Водохрещами вода в річках хвилюється. І хоч невідомо, що там робиться під кригою, та, за народним повір'ям, вода, набрана з річки цієї пори, вважається цілющою. Ще наші діди й баби зберігали її за образами на випадок поранення чи тяжкої хвороби. А вранці у церкві відбувалося богослужіння, по закінченні якого весь народ ішов процесією на річку, де священник освячував воду.

От і сьогодні в Києві, у Гідропарку, за доброю традицією, Патріарх Київський та всієї України-Русі Філарет сотворить на Дніпрі Йордань. Після освячення води кожен з численного загалу віруючих набере її у заздалегідь принесений посуд — щоб покріпити в хаті або дати вмитися дітям, «щоб з лици красні були».

Анастасія ПЕРЕПЕЛИЦЯ.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

«Най у вас святиться, веселиться святая йорданська водичка, як нині, і в рік, і від року в рік, і на цілий вік!»

Час відповідати персонально

У слідчих ізоляторах України перебувають близько 240 тисяч затриманих. Справи про вбивства в окремих випадках порушують, та лише після втручання Генеральної прокуратури.

Загальна кількість злочинів за 1998 рік зменшилася на 2,2 відсотка, а рівень злочинності залишається високим.

Чому так відбувається? — ставилося питання на розширеному засіданні колегії Генеральної прокуратури України, в якому взяли участь представники силових структур: МВС, СБУ, Верховного та Арбітражного судів, Координаційного комітету по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю при Президентові України, Митної служби, профільного комітету ВР, НБР, Мін'юсту та вітчизняних ЗМІ.

Служителі правосуддя зійшлися на тому, що потрібно зосередити зусилля на узгодженні дій всіх правоохоронних органів при виконанні Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю». Генеральний прокурор України М. Потебенко відзначив особливо велику кількість тяжких злочинів, які зросли: на 14,3 відсотка — в Черкаській області, у Волинській — на 16, Київській та Сумській — на 8,5. Скоєно 4563 злочини у Житомирській, Одеській, Хмельницькій, Чернігівській та інших областях. Майже

третину з них не розкрито. Розглядає справ, як говорилося, показав, що дії співробітників органів внутрішніх справ не завжди скоординовані, а почасти поверхові. Водночас не відчувається дієвого прокурорського нагляду на місцях і, як наслідок, зростають необгрунтовані арешти й утримання громадян під вартою. Буває й таке, що прокурори займають примиренську позицію й потуряють приховуванню злочинів, надають притулок вбивцям, п'янницям та звільненим співробітникам із інших правоохоронних служб чи відомств. Деякі справи, котрі не є

складними в розслідуванні, лежать роками. «Я змушений нагадати прокурорам про персональну відповідальність кожного з них, — заявив М. Потебенко. — З усіма цими негативними проявами вестиметься нищівна боротьба, результатом якої нині є звільнення й усунення з посади окремих керівників прокуратури».

Зважаючи на все це, колегія намітила ряд конкретних заходів, спрямованих на подальше зміцнення законності в економічній, кредитно-фінансовій і банківській сферах, агропромисловому комплексі, дотримання законодавства з питань бюджету та заробітної плати, приватизації, зовнішньоекономічної діяльності, захисту прав громадян. Загалом роботу Генеральної прокуратури в 1998 році визнано задовільною.

У засіданні також взяв участь Голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко, виступ якого буде опубліковано в наступному номері.

Віталій КРАСНЮК.

Спортивний кур'єр

Спорт

Футбол. Відбувся 18-й тур чемпіонату Іспанії. Перемігши на своєму полі «Мальорку» — 4:2, одноосібним лідером став клуб «Сельта». В нього тепер 34 очки. На два менше — у «Мальорки». Але нас, звісно, цікавлять насамперед виступи мадридського «Реала». Він цього разу прийняв земляків з «Атлетіко» і переміг — 4:2 (Міатович, 22, Морієнтас, 76, 90, Іван Кампо, 82 — Жуїнью, 46, Фернандо Кореа, 86). «Реал» виступав у такому складі: Ілгнер, Пануччі, Ієрро (Санс, 46), Іван Кампо, Роберто Карлос, Зеєдорф, Гуті, Ярні, Рамуль, Міатович (Марієнтес, 73), Шукер. Тепер «Реал» разом із «Барселонаю» ділить третє-четверте місце в турнірній таблиці (по 31 очку).

А тим часом футболісти київського «Динамо», хоч і не знайшли серйозних спаринг-партнерів, продовжують інтенсивну підготовку в німецькому Руйті. Завтра вони зіграють контрольний матч із лідером оберліги. А увечері прилетять до Києва.

Бокс. Після 19-місячної перерви повернувся на ринг американець Майк Тайсон. Скандальний чемпіон цього разу за суперника мав Франсуа Боту з Південно-Африканської Республіки, з яким зустрівся на рингу MGM «Grand Garden» у Лас-Вегасі. Удар-нокаут у п'ятому раунді приніс Тайсону 10 мільйонів доларів призових. Останніми роками у Майка було обмаль турнірної практики. Але те, що він не втратив швидкості, міцні, витривалості і майстерності, либонь, ніхто не заперечить. Наступний свій поєдинок Тайсон планує на квітень.

Гандбол. Жінки. Завтра національна збірна України, яку очолює заслужений

тренер країни Леонід Євтушенко, стартує у відбірковому циклі чемпіонату світу. На критих kortах НСК «Олімпійський» наші гандболістки прийматимуть збірну Туреччини. Початок зустрічі — о 18.00. У нашій групі виступає ще й збірна Франції.

Хокей. Цю ексклюзивну інформацію нашої газети надав прес-секретар ХК «Сокіл» Дмитро Єрьомін. Головний тренер національної збірної України Анатолій Богданов назвав імена кандидатів на участь у чемпіонаті світу у групі А (Норвегія, травень):

Олександр Васильєв, Василь Бобровников, Віктор Гончаренко, Анатолій Стеннішев, Дмитро Марковський, Костянтин Буценко, Юрій Шундров, Олександр Васильєвський, Олег Синьков, Олександр Зіневич, Сергій Гаркуша (усі — «Сокіл»), Олександр Голінух («Берн», Швейцарія), Володимир Кирик («Северсталь», Росія), Олег Полковников, Олексій Лазаренко (обидва — «Спартак», Росія), Олександр Савицький, Юрій Гулько (обидва — «Ак Барс», Росія), Валім Шахрайчук («Нюрнберг», Німеччина), Валерій Ширяєв («С. de F», Швейцарія), Василь Василенко («Каліх», Швеція), Данило Дітковський, Валентин Омельський (обидва — СКА, Санкт-Петербург, Росія), В'ячеслав Завальнюк, Олександр Матвійчук (обидва — «Металург», Новокузнецк, Росія), Вадим Шевченко (WEV, Австрія), Віталій Литвиненко («Торпедо», Росія), Ігор Чибирев («Амбрі», Швейцарія), Олександр Алексєєв (LAS, IHL, США), Сергій Варламов (SNB, AHL, США), Роман Сальников («Нефтехімік», Росія), Вадим Остроушко (ЦСКА, Росія), Ігор Карпенко (SNB, AHL, США), Дмитро Христин («Бостон Брюїнз», США), Сергій Климентьев (PHL, AHL, США).

Інформацію підготував Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Нема грошей — нема й повітря

Мало не зміну простояли у Кривому Розі рудоремонтний завод «Рудор» і сусідній — залізобетонних виробів, які користуються послугами спільної компресорної станції, що подає тепле стиснене повітря. Того дня працювала компресорниця Валентина Черниченко. Забарикадувавшись у приміщенні і вимкнувши систему, Валентина Андріївна заявила, що хай заводи «задиhaються», як задиhaється вона, та доки їй не виплатять заборговану за рік заробітну плату, доти ніхто не проникне в компресорну...

Справді, і міліція не змогла, точніше, не посміла зламати металеві двері, бо жінка пригрозила підпалити станцію і згоріти в огні. Виявляється, вона недавно поховала чоловіка, сама тяжко хворіє і перенесла вже дві операції. На все позичала гроші. То скільки можна?

Коли директори заводів просунули в щілину заборговані за рік гроші, взяті, кажуть, з власних гаманців, Валентина Черниченко подала стиснене повітря в цехи...

У номер

✓ Ужгород

Батальйон «Тиса» проти стихії

Нещодавно в Ужгороді зустрілися міністри оборони трьох сусідніх держав — України, Угорщини та Румунії. Обговорено подальше поглиблення військового співробітництва між трьома державами, і найперше — взаємодію під час стихійних лих. Результатом тристоронньої робочої зустрічі стало підписання документа про створення спільного українсько-румунсько-угорського інженерного батальйону «Тиса». Українська частина його дислокуватиметься в Закарпатті. Цей військовий підрозділ призначений для евакуації людей під час стихійних лих, надання невідкладної медичної допомоги, відновлення комунікацій.

✓ Сімферополь

Можливо, аксакали допоможуть?

Голова Верховної Ради Криму Леонід Грач зустрівся з групою літніх людей, представників так званого Національного руху кримських татар і запропонував їм створити дорадчий громадський орган при голові парламенту автономії — раду аксакалів. Гасла робити все можливе для поліпшення життя депортованих народів лунали й раніше. Однак між гаслами і реальністю пролягла глибока прірва, адже багато хто з тих, хто повернувся на землю предків, опинилися без житла, роботи, засобів до існування і громадянства. Може, нині Л. Грачу за допомогою аксакалів вдасться поліпшити життя знедолених автономії.

✓ Дніпропетровськ

Редактор «Собору» винним себе не вважає

Редактора газети Дніпропетровської обласної ради «Собор» Володимира Єфремова звільнено з-під варті. Обласна прокуратура не знайшла підстав утримувати його в камері попереднього ув'язнення і замінила цей запобіжний захід підпискою про невинність. Правоохоронці досі так до пуття і не змогли пояснити, які конкретні злочини скоїв Володимир Єфремов.

Посилаючись на інтереси слідства, вони відмовляються це уточнювати. Сам Єфремов тепер заявив, що ні на йоту не визнає себе винним і вважає справу, сфабриковану за фактами фінансових операцій редакції ще й чотирирічної давності, лише прикриттям для розправи з ним за суто журналістську діяльність. Таким чином, версія про політичне переслідування та залякування опозиційної преси в даному випадку стає ще переконливішою. І в розповсюдженому тут зверненні групи народних депутатів України від Дніпропетровської області говориться, що міністр внутрішніх справ Юрій Кравченко та Генеральний прокурор Михайло Потебенко мають нарешті уже «дати офіційні пояснення з приводу частин арештів журналістів опозиційних видань за сумнівними звинуваченнями».

✓ Київ

Браво, Енріко Ваків!

Столичний театральний осередок «Бенефіс» щороку проводить конкурс творчості дітей-сиріт та дітей з багатодітних сімей. Ця акція дуже популярна: число учасників — понад дві тисячі, отож навіть важко визначити переможців. Але цього разу журі було одностайне. Гран-прі отримав юний танцівник Енріко Ваків. Виконуючи власну імпровізацію під музику до

балету К. Орфа «Карміна Бурана», він показав незвичайну пластичність і виявив таку бурхливу фантазію, що стало очевидно: хлопчик потребує уваги вдумливих педагогів. Він мешкає в Херсоні, в інтернаті, а там, на жаль, нема хореографічного училища. До речі, гала-концерт переможців конкурсу відбудеться в «Бенефісі» сьогодні.

На знімку: танцює Енріко Ваків.

Редактор номера Леонід БРОВЧЕНКО.

Анатолій ГОРЛОВ перший заступник головного редактора.

Редколлегія: Олександр БИЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Сергій ПРАВДЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДЯ.

- ♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- ♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- ♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- ♦ Рукописів не повертаємо.
- ♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідectво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 204926.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Зам. 0311230. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса ВР України:

252019, м. Київ-19,

вул. М. Грушевського, 5.

Адреса редакції:

252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;

телефакс — 224-72-54;

відділ реклами — 441-89-34; 441-89-44;

телефакс — 449-85-62.

E-mail: sekret@golos.rel.com